

C

P L A N

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo P L A N

1. Prikaz prostornog razvoja Općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije

---

1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Prostorno-funkcionalno, općina Veliko Trojstvo je jedna od razvijenijih općina Bjelovarsko-bilogorske županije, a koja se u odnosu na Državu može prepoznati kao područje s problemima u razvoju (iako se nalazi u grupi županija središnje Hrvatske-najrazvijenijeg područja Hrvatske i ključnog čvorišta europskih i regionalnih prometnih pravaca).

Prostorno razvojnu strukturu Općine karakterizira:

- minimalni utjecaj glavne razvojne osi sjeverozapadnog dijela Županije (državna cesta D-43 Bjelovar-Đurđevac) koja samo rubno dotiče područje Općine,
- slaba, ali relativno dobro iskorištena glavna razvojna os Općine (županijska cesta Ž-3027 Trojstveni Markovac-Veliko Trojstvo-Šandrovac-Ž2232),
- izrazito jaki utjecaj Bjelovara (većeg regionalnog središta i južnog pola razvoja Županije),

- zadovoljavajuća mreža relativno malog broja naselja sa jednim središnjim naseljem, dva izdvojena središta rada, a sve pod izrazito jakim utjecajem Bjelovara (i dva gotovo prigradska naselja),
- staro, relativno dobro razmješteno stanovništvo, sa velikim udjelom poljoprivrednog stanovništva i lošom obrazovnom strukturom,

- relativno dobar položaj u odnosu na mrežu državnih cesta i željezničkih pruga, te zadovoljavajuće razvijena mreža županijskih cesta i lokalnih cesta,
- relativno nerazvijeni međumjesni putnički promet,...
- iznadprosječna pokrivenost infrastrukturom (osobito plinom i vodovodom),
- relativno dobra kapacitiranost i razmještaj objekata javnog standarda,

- povoljna struktura i razmještaj temeljnih kategorija korištenja prostora,
- velike površine komercijalno vrijednih zdravih šuma, koje je moguće i povećati,
- relativno velike zalihe mineralnih sirovina,
- relativno disperzirano gospodarstvo u tri jača središta rada, dijelom nepovoljno orijentirane strukture, praktički bez malog i srednjeg poduzetništva,
- degradirana poljoprivreda pretežito ekstenzivnog tipa i usitnjenog posjeda, ali sa više manjih "izoliranih" područja "čistog" poljoprivrednog tla pogodnog za stočarstvo, voćarstvo i ekološku poljoprivrednu proizvodnju,
- nepovoljne posljedice Domovinskog rata,

- relativno očuvan okoliš,
- raznovrsni krajobrazi, ali sa relativno malo visokovrijednih.

Glavni cilj izrade Plana bio je stvaranje prostornih pretpostavki za postizanje održivog (trajnog i obzirnog) razvoja čitavog prostora Općine, maksimalno koristeći sve prostorno-razvojne prednosti i rješavajući ili bar smanjujući na najmanju moguću mjeru (vodeći računa o racionalnosti rješenja) utjecaje prostorno razvojnih problema i ograničenja.

Stoga je ocjenjeno da bi maksimalne rezultate mogla dati koncepcija slijedećeg sustava naselja:

- jedno centralno naselje (Veliko Trojstvo),
- dva izdvojena jača centra rada (Dominkovica i Paulovac),
- ostala naselja (od kojih su Grginac, Maglenča i Čurlovac pod izrazito jakim utjecajem Bjelovara),

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo P L A N

1. Prikaz prostornog razvoja Općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije

---

odnosno selektivno usmjeravanog razvoja po pojedinim područjima Općine:

- područje Velikog Trojstva, Grginca i Maglenče;
Veliko Trojstvo kao veće lokalno središte, te Maglenča i Grginac kao "prigradska" naselja Bjelovara, sveukupno jače urbanizirano, najgušće naseljeno područje sa znatnim razvojnim resursima, treba postati oslonac razvoja svekolikog prostora Općine, ali da pri tom ne "isprazni" sav okolni prostor, prostor sa umjerenim ograničenjima u razvoju,
- područja Dominkovice i Paulovca;
relativno izdvojena dva jača centra rada, sada izrazito monofunkcionalna naselja koja treba bar djelomično transformirati, ali bez aspiracija za razvoj u središnja naselja, prostori sa umjerenim i velikim ograničenjima u razvoju,
- područje Ćurlovca;
relativno izdvojeno ruralno naselje orijentirano na državnu cestu D-43 i Bjelovar, prostor sa velikim ograničenjima u razvoju,
- ostali naseljeni prostor Općine;
ruralni, rjeđe i rijetko naseljen prostor sa vrlo velikim ograničenjima u razvoju, područja koja treba pokušati revitalizirati, te osposobiti za opstanak prvenstveno revitalizacijom, stimuliranjem i olakšavanjem dnevnih migracija i opremanjem nedostajućom neophodnom komunalnom i društvenom infrastrukturom,
- ostali pretežito nenaseljeni prostor Općine;
pretežito šumski predjeli Bilogore, područja čiju strukturu ne treba bitno mijenjati, ali ih treba maksimalno iskoristiti (šumarstvo, lov, izletnički i lovni turizam,...).

2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Prostorni plan uređenja općine Veliko Trojstvo je prvi i temeljni prostorni plan općine Veliko Trojstvo, a za najveći dio prostora Općine i jedini plan, temeljem kojega će se provoditi (ili neprovoditi) sve intervencije u prostoru. Mora biti usklađen sa Prostornim planom Bjelovarsko-bilogorske županije, te kao takav ne prenosi, već detaljno razrađuje i konkretizira njegove odredbe koje proizlaze kao obveza iz plana šireg područja, te određuje druge elemente od važnosti za uređenje, korištenje i zaštitu područja Općine.

Osnovna namjena površina određena je temeljem osnovne ocjene da Općina ima povoljnu prostornu strukturu i razmještaj temeljnih kategorija korištenja prostora u odnosu na glavne razvojne ciljeve, koja racionalnim korištenjem može polučiti zadovoljavajuće učinke u svakom pogledu (ne samo ekonomskom), te da shodno tome Planom ne treba (bitno) mijenjati bilancu i raspored osnovnih resursnih kategorija.

Zbog započetih procesa zapuštanja pojedinih područja Općine, izgradnje infrastrukturnih objekata, pojačanih ograničenja korištenja prostora i sukoba interesa na pojedinim prostorima, manje promjene namjena će se ipak morati izvršiti.

2.1. OSNOVNA ORGANIZACIJA PROSTORA

Općina Veliko Trojstvo prirodno-geografski gledano obuhvaća prostor jedne cjeline, Bilogore, koja se može razdvojiti na dvije ipak različite podcjeline: Bilogoru te pleistocenski ravnjak i doline Bjelovacke i Dobrovite.

Međutim, funkcionalno i razvojno gledano, prostor Općine možemo podijeliti na pet bitno različitih cjelina:

- područje Velikog Trojstva, Grginca i Maglenče;

Veliko Trojstvo kao veće lokalno središte te Maglenča i Grginac kao "prigradska" naselja Bjelovara, sveukupno jače urbanizirano, najgušće naseljeno područje sa znatnim razvojnim resursima, treba postati oslonac razvoja svekolikog prostora Općine, ali da pri tom ne "isprazni" sav okolni prostor, pretežito poljoprivredno područje sa naseljima u fazi stagnacije procesa i zaostajanja u razvitku, sa istočne strane oivičeno pobrđem Bilogore,

- područja Dominkovice i Paulovca;

relativno izdvojena dva jača centra rada, sada izrazito monofunkcionalna naselja, koja treba bar djelomično transformirati, ali bez aspiracija za razvoj u središnja naselja, rijetko naseljena područja sa naseljima u fazi stagnacije procesa, Dominkovica pretežito poljoprivredno, a Paulovac šumovito područje,

- područje Čurlovca;

relativno izdvojeno ruralno naselje orijentirano na državnu cestu D-43 i Bjelovar, rjeđe naseljeno, pretežito poljoprivredno područje sa naseljem u fazi zaostajanja u razvitku,

- ostali naseljeni prostor Općine;

ruralni, dijelom relativno izolirana, rijetko naseljena poljoprivredna područja sa naseljima u fazi nazadovanja i izrazitog nazadovanja u razvitku,

- ostali pretežito nenaseljeni prostor Općine;

gotovo nenaseljeni, pretežito šumski predjeli Bilogore.

2.2. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA I PRAVCI PREOBRAZBE I RAZVOJA

2.2.1. Sustav središnjih naselja

Dokumentima prostornog uređenja šireg područja utvrđen je sustav središnjih naselja do razine lokalnih središta, a predložena su i inicijalna središta (na prostoru Općine Veliko Trojstvo niti jedno) te smjernice za planiranje pravaca razvoja i preobrazbe svih naselja, sve u cilju uspostave policentričnog sustava i što ravnomjernijeg razvoja prostora Županije i pojedinih jedinica lokalne samouprave. Okvirno su naznačeni i poželjni pravci preobrazbe i razvoja pojedinih grupa naselja (pri čemu su kriteriji većim dijelom prilagođeni Hrvatskim uvjetima).

Mreža naselja (pa i sama naselja) je detaljno analizirana u poglavlju A.2.2., gdje je izvršeno i početno prepoznavanje pojedinih naselja kao sadašnjih i potencijalnih razvojnih središta sukladno obvezama i kriterijima. Iz istoga je, a obzirom na sadašnju mrežu naselja, relativno malo, dobro uravnoteženo područje Općine i blizinu Bjelovara, proizišlo optimalno ustrojstvo sustava središnjih naselja (i naselja posebnih funkcija) Općine Veliko Trojstvo, odnosno reducirani policentrični sustav sa naseljima slijedećih karakteristika:

- Veliko Trojstvo-veće lokalno središte;
  - uz ostvarivanje određenih preduvjeta i jačanje pojedinih funkcija može izvršavati predviđene mu "zadatke" većeg lokalnog središta,
  - relativno uravnotežen odnos funkcije rada i stanovanja, bez izrazitog usmjerenja,
  - 1991. godine imalo je 1295, 2001. godine 1291 stanovnika, a 2021. godine imat će oko 1200 stanovnika,
  - 1991. godine imalo je staro, a 2001. godine u dubokoj starosti stanovništvo,
  - ima vrlo slabu regeneraciju stanovništva i stagnaciju procesa,
  - jače urbanizirano je naselje sa dijelom formiranim centrom naselja,
  - ima gotovo potpunu opremljenost društvenom i komunalnom infrastrukturom i uslugama,
  - ima 1,14 stanova za stalno stanovanje na jedno kućanstvo i 56,6% modernih stanova, te 143 stana za povremeno stanovanje,
  - gustoća stanovanja je oko 8,0 st./ha,
- Dominkovica-važnije središte rada:
  - veličinom i snagom nema uvjeta za inicijalno središte, a obzirom na planirani sustav naselja ne treba ga niti nastojati razviti u isto,
  - nesrazmjerno jaka funkcija rada, izrazita usmjerenost na industriju,
  - 1991. godine imalo je 83, 2001. godine 61 stanovnika, a 2021. godine imat će oko 60 stanovnika,
  - 1991. godine imalo je staro, a 2001. godine u dubokoj starosti stanovništvo,
  - ima vrlo slabu regeneraciju stanovništva i stagnaciju procesa,
  - ruralno je naselje sa dijelom poremećenom strukturom,
  - opremljeno je osnovnom društvenom i komunalnom infrastrukturom i uslugama,
  - ima 1,52 stana za stalno stanovanje na jedno kućanstvo i 37,5% modernih stanova, te 28 stanova za povremeno stanovanje,
  - gustoća stanovanja je oko 3,5 st./ha,
- Paulovac-važnije središte rada:
  - veličinom i snagom nema uvijeta za inicijalno središte, a obzirom na planirani sustav naselja ne treba ga niti nastojati razviti u isto,
  - nesrazmjerno jaka funkcija rada, izrazita usmjerenost na industriju,
  - 1991. godine imalo je 127, 2001. godine 122 stanovnika, a 2021. godine imat će oko 100 stanovnika,
  - 1991. godine imalo je staro, a 2001. godine u dubokoj starosti stanovništvo,
  - ima depopulaciju stanovništva i stagnaciju procesa,

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

---

- ruralno je naselje sa dijelom poremećenom strukturom,
  - opremljeno je osnovnom društvenom i komunalnom infrastrukturom i uslugama,
  - ima 1,29 stanova za stalno stanovanje na jedno kućanstvo i 46,0% modernih stanova, te 17 stanova za povremeno stanovanje,
  - gustoća stanovanja je oko 8,5 st./ha,
- Čurlovac, Grginac i Maglenča-"prigradska" naselja Bjelovara,
- Maglenča i Čurlovac imaju izvjestan broj radnih mjesta u naselju, ali svi imaju nesrazmjerno jaku funkciju stanovanja,
  - 1991. godine imala su staro, a 2001. godine u dubokoj starosti stanovništvo,
  - imaju vrlo slabu regeneraciju, odnosno depopulaciju stanovništva i stagnaciju procesa, odnosno zaostajanje u razvitku,
  - slabije su urbanizirana, odnosno ruralna naselja,
- ostala naselja.
- Martinac i Malo Trojstvo imaju izvjestan broj radnih mjesta u naselju, ali sva imaju nesrazmjerno jaku funkciju stanovanja (izrazito velik udio poljoprivrednog stanovništva),
  - 2001. godine imala su stanovništvo u dubokoj odnosno izrazito dubokoj starosti,
  - imaju depopulaciju odnosno izrazitu depopulaciju stanovništva i nazadovanje odnosno izrazito nazadovanje u razvitku,
  - ruralna su naselja.

2.2.2. Pravci preobrazbe i razvoja

Naselja su najupečatljiviji elementi kulturnog pejzaža. Ona odražavaju karakteristike minulog razdoblja, a istovremeno su nositelj funkcionalne organizacije i žarišta preobrazbe ukupnog prostora.

Iz prethodnih analiza je vidljivo da na području Općine praktično nema dva naselja sličnih karakteristika (demografskih, razvojnih, gospodarskih,...), te da su u čak pet od jedanaest naselja u tijeku procesi nazadovanja i izrazitog nazadovanja u razvitku. Stoga je za koliko-toliko ravnomjeran razvoj cijelog prostora Općine izuzetno važan upravo dobar odabir i uspješno utvrđivanje pravaca preobrazbe i razvoja središnjih i drugih naselja (po grupama i za svako ponaosob).

- Veliko Trojstvo-veće lokalno središte;
preobrazbu temeljiti prvenstveno na kombinaciji programa revitalizacije i infrastrukturne rekonstrukcije cijelog naselja, formiranju urbanizirane jezgre i urbanizaciji dijela naselja (putem Detaljnog plana uređenja uže jezgre naselja), te revitalizaciji ruralnih dijelova naselja (putem odredbi ovog Plana), a pri tome:
  - posebno pozorno preispitati mogućnosti manjih povećanja gustoće stanovanja, veličine i lokacije zona proizvodne namjene, veličinu i raspored površina javnog i zaštitnog zelenila u užoj jezgri, načine interpolacije manjih proizvodnih zgrada u rubne dijelove naselja,...
  - primarne i sekundarne kapacitete vratiti na prijeratni nivo uz bitno jačanje malog poduzetništva, a tercijarnu i kvartarnu strukturu djelatnosti kompletirati i optimalizirati obzirom na ukupno gravitirajuće stanovništvo,
  - iako mu manjka stanovništva zbog malog ukupnog demografskog potencijala Općine ograničiti izvlačenje stanovništva iz šire okolice, kako je ne bi sasvim ispraznilo, te bi optimalan porast stanovništva bio za maksimalno do cca 5 % do 2021. godine,
  - u cilju sprečavanja veće emigracije bitno olakšati i ojačati dnevne migracije te povećati atraktivnost šireg područja,
  - sve to realizirati maksimalno koristeći programe koji će brzo dati pozitivne učinke (tehnološka i organizacijska poboljšanja, korištenje rezervi postojećih struktura, usmjeravanjem izgradnje u zone s dovoljnim kapacitetima postojeće infrastrukture,

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo P L A N

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

---

primarnu izvedbu onih dionica i sustava o kojima ovisi uključivanje u županijske i državne razvojne sustave,...).

- Dominkovica-važnije središte rada:

preobrazbu temeljiti prvenstveno na infrastrukturnoj rekonstrukciji cijelog naselja i rekonstrukciji devastiranih dijelova, eventualnom formiranju manje urbanizirane jezgre, te revitalizacije ruralnih dijelova naselja (putem odredbi ovog Plana), a pri tome;

- posebno pažljivo preispitati veličinu, lokaciju i uređenje zone proizvodne namjene, eventualnu interpolaciju drugih sadržaja, veličinu i raspored površina javnog i zaštitnog zelenila, mogućnosti stvaranja ugodnijeg ambijenta za život,...
- iako joj manjka stanovništva zbog malog ukupnog demografskog potencijala Općine pokušati privući stanovništvo prvenstveno izvan Općine (visokoobrazovano), te bi optimalan porast stanovništva bio za cca 10 do 20% do 2021. godine, što će međutim bez velikih ulaganja, obzirom na izrazito negativan vlastiti prirodni prirast, biti vrlo teško postići,

- Paulovac-važnije središte rada:

preobrazbu temeljiti prvenstveno na infrastrukturnoj rekonstrukciji cijelog naselja i rekonstrukciji devastiranih dijelova, te revitalizaciji ruralnih dijelova naselja (putem odredbi ovog Plana), a pri tome;

- posebno pažljivo preispitati odnos površine za eksploataciju mineralnih sirovina i samog naselja, veličinu i raspored površina javnog i zaštitnog zelenila, mogućnosti stvaranja ugodnijeg ambijenta za život,...
- iako mu manjka stanovništva zbog malog ukupnog demografskog potencijala Općine, te ograničenih površina za razvoj naselja, ukupna demografska kretanja treba pokušati stabilizirati na nivou slabe regeneracije (prvenstveno zadržavanjem vlastitog prirodnog prirasta i privlačenjem emigracije izvan Općine),
- ostatak potrebnog radnoaktivnog stanovništva riješiti stimuliranjem dnevnih migracija iz okolnih naselja,

- Čurlovac, Grginac i Maglenča-"prigradska" naselja Bjelovara,

preobrazbu temeljiti prvenstveno na infrastrukturnoj rekonstrukciji cijelog naselja, te revitalizaciji ruralnih dijelova naselja (putem odredbi ovog Plana), a pri tome;

- postići nivo jače urbaniziranih naselja (socio-ekonomski),
- posebno pažljivo preispitati odnose površina različitih namjena (prvenstveno stambene i gospodarske), a u cilju spriječavanja njihovog miješanja i stvaranja što ugodnijeg ambijenta za život,
- ukupna demografska kretanja stabilizirati na nivou slabe regeneracije (zadržavanjem većeg dijela vlastitog prirodnog prirasta i privlačenjem emigracije izvan Općine),
- riješiti osnovnu opskrbu,

- ostala naselja.

preobrazbu temeljiti na revitalizaciji svih naselja, te rekonstrukciji i/ili prenamjeni zapuštenih dijelova (putem odredbi ovog Plana), a pri tome;

- postići nivo slabije urbaniziranih naselja (socio-ekonomski) ili ojačati njihov ruralni karakter,
- postići bar minimum radnih mjesta u nekim naseljima ili grupi naselja,
- posebno pažljivo preispitati odnose površina različitih namjena (prvenstveno stambene i gospodarske), a u cilju spriječavanja njihovog miješanja i stvaranja što ugodnijeg ambijenta za život,
- ukupna demografska kretanja stabilizirati bar na nivou depopulacije (prvenstveno smanjivanjem vlastite emigracije),
- riješiti osnovnu opskrbu i komunalnu infrastrukturu,

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

---

- jačanjem javnog prometa do Velikog Trojstva i Bjelovara, te drugim mjerama maksimalno pojačati dnevne migracije,
- racionalizirati veličinu građevinskog područja, te preispitati mogućnost transformacije pojedinih dijelova naselja sukladno potrebama određenog tipa poljoprivredne proizvodnje,
- eventualno potaknuti preobrazbu naselja sa zainteresiranim skupinama i pojedincima u naselja prilagođena "farmerskom" tipu poljoprivrede, ili na drugi način uskladiti sa koncepcijom razvoja rijetko i disperzno naseljenih područja,

Shodno utvrđenim pravcima preobrazbe i razvoja ovim Planom su definirani i optimalni nivoi opremanja komunalnom i društvenom infrastrukturom, veličina građevinskih i drugih elemenata uređenja naselja, s tim da su za posljednju skupinu naselja utvrđeni elementi kao da će sva opstati u više manje neizmjenjenoj veličini i obliku.

2.3. RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA NASELJA

Za uređenje i razvoj naselja temeljem sadašnje zakonske regulative namjenjene su površine građevinskih područja naselja, koja su kao i njihovo razgraničenje na izgrađeni i neizgrađeni dio i po namjeni, utvrđena ovim Planom na kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora i površina, te na kartografskim prikazima 4.01. do 4.24. Građevinska područja naselja.

Građevinska područja su ovim Planom, osim na izgrađeni i neizgrađeni dio, razgraničena i po osnovnim namjenama (prvenstveno radi lakšeg sprečavanja miješanja namjena i sukoba interesa pojedinih korisnika prostora), a obzirom da za većinu naselja na području Općine u dogledno vrijeme najvjerojatnije neće biti izrađivani planovi nižeg reda, te da će se u njima svi zahvati u prostoru provoditi temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana i posebnih propisa.

Sve namjene u pravilu su utvrđene kao osnovne (a samo iznimno isključive), kako bi se unutar njih temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana i posebnih propisa mogle utvrditi i površine drugih namjena.

Kako su od svih dijelova Plana građani najviše zainteresirani upravo za građevinska područja naselja, te da ih u pravilu zbog "navike" izgradnje na vlastitom zemljištu i podizanja cijene vlastitog zemljišta žele maksimalno proširiti, utvrđivanje građevinskih područja svih naselja je u cilju smanjivanja utjecaja subjektivnih prosudbi i vanjskih pritisaka provedeno kroz tri faze:

- određivanje izgrađenih dijelova,
- određivanje ukupno potrebne veličine,
- određivanje razmještaja i oblika neizgrađenih dijelova, te namjene ukupnog građevinskog područja.

Izgrađeni dijelovi naselja utvrđeni su temeljem obilaska terena, u skladu sa člankom 18. Odredbi za provođenje ovog Plana (građevne parcele sa tijekom Domovinskog rata oštećenim ili uništenim zgradama, bez obzira na stanje konstruktivnog sistema i godine nekorištenja, te sve u naravi izgrađene građevne parcele bez obzira na legalnost izgradnje tretirane su kao izgrađeni dio).

U poglavlju A.2.3.8. ovog Plana već je, temeljem obilaska terena, ocjene postojećeg Prostornog Plana Općine Bjelovar i ostalih provedenih analiza, zaključeno da je zatečeno stanje građevinskih područja i strukture (posebice izgrađenih dijelova) naselja relativno loše, prvenstveno zbog toga što:

- su demografski pokazatelji većine naselja već duže vrijeme loši,
- su za većinu naselja građevinska područja drastično predimenzionirana, što nije uzrokovalo ali je omogućilo raspršenu izgradnju, te uz nedostatak poticajnih mjera gotovo potpuno

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

- odvratilo investitore od revitalizacije, sanacije, rekonstrukcije i zamjene postojećeg građevinskog fonda i stvorilo "naviku" građenja na vlastitom zemljištu,
- je u pojedinim naseljima jedan dio građevinskog fonda uslijed nekorištenja zapušten i oštećen,
  - nijedan eventualno povijesno vrijedan dio nijednog naselja nije bio registriran kao kulturno dobro, niti su utvrđene zone i mjere zaštite,
  - se građevinska područja 1 naselja u cjelosti ili većim dijelom pružaju uz državne, a 6 naselja uz županijske ceste,
  - je u većini naselja s vremenom došlo do mješanja namjena (pa čak i u za općinu Veliko Trojstvo karakterističnih područja povremenog stanovanja),...

Zatečeno stanje, ako i koliko je uopće bilo moguće, pokušalo se korigirati ovim Planom i kroz utvrđivanje građevinskih područja naselja optimalne veličine i oblika, a zbog omogućavanja neometanog ali održivog razvoja naselja, bez negativnih posljedica po naselje, okolni krajobraz i ukupni okoliš. Poseban problem pri tome je bilo utvrđivanje građevinskih područja naselja u fazi izrazite depopulacije i depopulacije, pri čemu se kao moguće alternative pojavljuju (za atraktivnija područja bliže Bjelovaru) interpolacija vikend kuća, a za pojedina područja i rješenja do sada atipična za ovo područje (pojedinačna ili grupirana poljoprivredna gospodarstva).

Prije, odnosno za potrebe određivanja ukupno potrebne veličine građevinskih područja za svako naselje utvrđeni su naročito:

- izgrađeni dijelovi građevinskog područja,
- planirani položaj u sustavu naselja,
- planirani demografski pokazatelji,
- gospodarski i razvojni pokazatelji,
- stanje i iskorištenost postojećeg građevinskog fonda,
- pravci preobrazbe i razvoja,
- smjernice i kriteriji iz Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije,
- autonomne motivacije i vrijednosti lokalnih i privatnih aktera,
- sadašnja i planirana brutto gustoća stanovanja,...

Temeljem analize i vrednovanja gornjih činitelja, određene su okvirno potrebne veličine građevinskih područja naselja iz doljne tabele.

R. br.	Naselje	Položaj u sustavu nas.	Stanovnika		Stan. po kuć.		Proizvodne i posl. zone	Izgr. GP (ha)	Potr. neizr. GP (%) po PPŽ	GP (%) stvarno	Potr. uk. GP (ha)	Urbana preob.	Brutto gust. st.	
			2001.	2021.	uk.	moder.							2001.	2021.
1.	Čurlovac		274	259	1,21	0,59		40,7	-15	15	47,9	seosko	5,7	5,4
2.	Domikovica	v. sr. rada	61	58	1,52	0,65	treba	14,1	-15	20	17,6	seosko	3,5	3,3
3.	Grginac	prigr. nas.	273	273	1,15	0,73		25,8	5 - 20	20	32,3	urb.	8,5	8,5
4.	Kegljevac		87	85	1,23	0,54		13,0	-10	10	14,4	seosko	6,0	5,9
5.	Maglenča	prigr. nas.	362	333	1,26	0,62	treba	52,3	-15	15	61,5	urb.	5,9	5,4
6.	Malo Trojstvo		178	157	1,19	0,62		24,3	-10	10	27,0	seosko	6,6	5,8
7.	Martinac		150	112	1,13	0,46		18,2	-5	10	20,2	seosko	7,4	5,5
8.	Paulovac	v. sr. rada	122	99	1,29	0,59		11,8	-10	10	13,1	seosko	9,3	7,6
9.	Veliko Trojstvo	v. lokalno sr.	1291	1203	1,14	0,64	ima	131,8	5 - 20	20	164,8	j. urb.	7,8	7,3
10.	Višnjevac		149	129	1,33	0,58		24,3	-10	10	27,0	seosko	5,5	4,8
11.	Vrbica		145	103	1,23	0,57		16,6	-5	10	18,4	seosko	7,9	5,6
Ukupno			3092	2811	1,19	0,62		372,9			444,3		7,0	6,3

Zbog rubnog položaja u odnosu na naselje, potrebna proizvodna zona u Velikom Trojstvu i poslovna (ugostiteljsko-turistička) zona u Maglenči riješene su kao zone izdvojene namjene, s tim da se zbog administrativnih razloga (sadašnje granice naselja) proizvodna zona Velikog Trojstva ustvari nalazi na području Grginca.

Određene nelogičnosti (najuočljivije kroz komparaciju brutto gustoća stanovanja) javile su se prvenstveno zbog relativno velikog broja, uslijed negativnih demografskih kretanja, napuštenih obiteljskih kuća, te bitno različitih dubina građevinskih područja pojedinih naselja.

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

---

Shodno utvrđenim pravcima preobrazbe i razvoja ovim Planom su i za naselja u procesu izrazitog nazadovanja utvrđeni veličina građevinskih područja i drugi elementi uređenja naselja, kao da će sva opstati u više manje neizmjenjenoj veličini i obliku, ali su dane i smjernice za njihovu eventualnu preobrazbu u skladu sa budućim koncepcijama razvoja rijetko i disperzno naseljenih područja.

Prije, odnosno za potrebe određivanja razmještaja i oblika neizgrađenih dijelova, te namjene ukupnog građevinskog područja za svako naselje utvrđeni su:

- izgrađeni dijelovi građevinskog područja,
- ukupno potrebna veličina građevinskog područja,
- povijesna, zatečena i planirana morfologija naselja,
- topografski i reljefno - klimatski činitelji,
- sadašnji i planirani stupanj urbanizacije,
- sadašnji i planirani tipovi poljoprivrednih gospodarstava, te zatečeni i anticipirani razmještaj građevina na parcelama,
- posebni uvjeti korištenja (prirodna i kulturna baština te krajobrazne vrijednosti),
- posebna ograničenja u korištenju (zaštitni i inundacijski pojasi),
- posebne mjere uređenja i zaštite,
- naznačeni i ostali mogući pravci i načini širenja (ili sažimanja) naselja,
- pokrivenost pojedinih dijelova naselja prometnom i ostalom infrastrukturom,
- pružanje uz državne i županijske ceste čije se trase neće izmicati,
- autonomne motivacije i vrijednosti lokalnih i privatnih aktera,
- obveza izrade prostornih planova užih područja, načini usmjeravanja izgradnje u pojedina područja, pripreme i uređenja zemljišta za izgradnju,...

Dubina građevinskog područja određivana je varijabilno, od naselja do naselja (od minimalnih 30 pa do maksimalnih 100 m), a prvenstveno temeljem analiza:

- morfologije naselja,
- tradicijske širine, dubine i organizacije parcele,
- reljefa,
- planirane namjene.

s tim da se u ruralnim naseljima bez obzira na datosti reljefa, dubina u pravilu nije smanjivala ispod 50 m zbog ipak moguće izgradnje na pojedinim lokacijama.

Zbog relativno loših demografskih pokazatelja većine naselja, potrebne površine neizgrađenih dijelova građevinskih područja su u pravilu rješene popunjavanjem dijela postojećih "praznina" u zatečenoj strukturi naselja. Stoga ovim Planom nije umanjen problem pružanja naselja uz državne i županijske ceste (usmjeravanjem razvoja u širinu), ali se strogo pazilo da se isti niti ne poveća povećanjem ukupne dužine građevinskog područja. U pravilu su se popunjavale samo praznine nastale rušenjem starih građevina i "preskakanjem" izgradnje (najčešće zbog "navike" izgradnje na vlastitom zemljištu), dok su praznine nastale organskim razvojem naselja ostale kao takve.

Razvoj u širinu planiran je samo za Veliko Trojstvo i to u prijašnjih godina već naznačenim pravcima. U ostalim naseljima u kojima je to uopće moguće i potrebno, "centre" treba pokušati formirati grupiranjem centru pripadajućih sadržaja na već većinom naznačenim lokacijama.

Temeljem prihvaćenih primjedbi sa javne rasprave, veličine i razmještaj neizgrađenih dijelova građevinskih područja nekoliko naselja su se nešto izmjenile (povećale), ali su još uvijek za većinu naselja ostale unutar prihvatljivih granica, što je vidljivo i iz doljnje tabele.

napomena: u odnosu na prijašnja, ovim Planom utvrđena građevinska područja, manja su za više od 300 ha

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

R. br.	Naselje	Položaj u sustavu nas.	Stanovnika		Stanova 2001.	Kuć. 2001.	Uk. GP (ha)	Neizgrađeno GP		Brutto gust. st.		Ukupno GP		
			2001.	2021.				(ha)	(%)	pot. (%)	2001.	2021.	ha/stan.	ha/dom.
1.	Čurlovac		274	259	111	92	44,8	4,10	8,4%	15	6,1	5,8	0,4	0,5
2.	Domikovica	v. sr. rada	61	58	35	23	21,5	7,40	25,6%	20	2,8	2,7	0,6	0,9
3.	Grginac	prigr. nas.	273	273	94	82	34,4	8,7	20,2%	20	7,9	7,9	0,4	0,4
4.	Kegljevac		87	85	32	26	16,8	3,8	18,4%	10	5,2	5,1	0,5	0,6
5.	Maglenča	prigr. nas.	362	333	151	120	63,5	11,2	15,0%	15	5,7	5,2	0,4	0,5
6.	Malo Trojstvo		178	157	69	58	27,1	2,8	9,4%	10	6,6	5,8	0,4	0,5
7.	Martinac		150	112	61	54	22,1	3,9	15,0%	10	6,8	5,1	0,4	0,4
8.	Paulovac	v. sr. rada	122	99	63	49	14,1	2,3	14,0%	10	8,7	7,0	0,2	0,3
9.	Veliko Trojstvo	v. lokalno sr.	1291	1203	521	459	163,4	31,6	16,2%	20	7,9	7,4	0,3	0,4
10.	Višnjevac		149	129	57	43	29,0	4,7	13,9%	10	5,1	4,4	0,5	0,7
11.	Vrbica		145	103	58	47	18,3	1,7	8,5%	10	7,9	5,6	0,3	0,4
Ukupno			3092	2811	1252	1053	455,0	82,2	15,3%		6,8	6,2	0,4	0,4

Zbog naprijed navedenih razloga građevinska područja su ovim Planom osim na izgrađeni i neizgrađeni dio razgraničena i po osnovnim namjenama na:

- povremeno stanovnje,
- stambenu namjenu,
- mješovitu namjenu;
  - pretežito povremeno stanovanje,
  - pretežito stanovanje 1,
  - pretežito stanovanje 2,
  - pretežito poljoprivredna gospodarstva,
- gospodarsku namjenu;
  - proizvodnu 1,
  - proizvodnu 2,
  - poslovnu,
  - ugostiteljsko-turističku,
- javnu i društvenu namjenu,
- sportsko-rekreacijsku namjenu,
- javne zelene površine,
- groblja,

s tim da zbog nedostupnih i netočnih podataka unutar građevinskih područja nisu izdvojene površine infrastrukturnih sustava i vodotoka. Sve namjene su u načelu utvrđene kao osnovne (a samo iznimno isključive), te se unutar njih mogu temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana i posebnih propisa utvrditi i površine drugih namjena.

Pri određivanju namjene građevinskih područja maksimalno su poštivane potrebe i želje stanovništva, te zatečeno stanje, uz planerske intervencije neophodne zbog sprečavanja izrazitijeg mješanja namjena i sukoba interesa (naročito u kontaktnim zonama javne i društvene te sportske i rekreacijske namjene i drugih namjena).

Udjeli pojedinih namjena u ukupnoj površini građevinskog područja svakog naselja i ukupnoj površini građevinskih područja svih naselja prikazani su u sljedećoj tabeli.

R. br.	Naselje	Uk. GP ha	Pov. st.		St.		Mješovita						Gospodarska						Javna i društ.		Sport. i rekr.		Javne zel. pov.		Groblja									
			ha	%	ha	%	pov. st.		st. 1 i 2		polj. gos.		proizv.		posl.		ug.-tur.		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%						
							ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%						
1.	Čurlovac	44,8		0,0	0,0	12,1	27,0	12,4	27,7	17,6	39,3	2,7	6,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
2.	Domikovica	21,5	1,4	6,5	0,7	3,3		0,0	2,4	11,2	10,7	49,8	4,0	18,6	1,9	8,8		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		
3.	Grginac	34,4		0,0	0,0	4,4	12,8	29,1	84,6	0,9	2,6		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
4.	Kegljevac	16,8	1,8	10,7		0,0		0,0	1,0	6,0	14,0	83,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
5.	Maglenča	63,5	4,6	7,2	1,3	2,0	3,6	5,7	52,6	82,8		0,0		0,0	0,0	1,4	2,2		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
6.	Malo Trojstvo	27,1		0,0	0,0	4,4	16,2		0,0	22,7	83,8		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
7.	Martinac	22,1	0,4	1,8		0,0		0,0	5,9	26,7	15,8	71,5		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
8.	Paulovac	14,1		0,0	0,6	4,3	2,4	17,0		0,0	11,1	78,7		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
9.	Veliko Trojstvo	163,4		0,0	4,0	2,4	35,3	21,6	68,7	42,0	37,6	23,0	9,6	5,9		0,0		0,0	2,8	1,7	3,7	2,3		0,0	1,7	1,0		0,0		0,0		0,0		0,0
10.	Višnjevac	29,0		0,0	0,0	5,3	18,3	6,7	23,1	17,0	58,6		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
11.	Vrbica	18,3		0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	18,3	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
Ukupno			455,0	8,2	1,8	6,6	1,5	67,5	14,8	178,8	39,3	165,7	36,4	16,3	3,6	0,0	1,4	0,3	2,8	0,6	3,7	0,8		0,0	1,7	0,4		0,0		0,0		0,0		

Temeljem iskazanih želja stanovništva, preovladavajuća namjena je mješovita namjena - pretežito stanovanje 1 i 2, ali je znakovito da mješovite namjene-pretežito poljoprivrednih gospodarstva ima 36,4%, a pretežito povremenog stanovanja i mješovite namjene-pretežito povremeno stanovanje čak 16,6% ukupnog građevinskog područja, što možda najzornije govori o sadašnjoj gospodarskoj i prostornoj strukturi Općine. Tolika zastupljenost mješovite namjene-pretežito povremenog stanovanja i pretežito poljoprivrednih gospodarstva, kao i neka rješenja za interpolaciju gospodarskih sadržaja unutar područja drugih namjena (zbog sadašnjeg nivoa razvoja i uređenja prostora na žalost nužna i od stanovništva prihvaćena), neće uzrokovati, ali će nažalost ipak omogućiti određeno mješanje namjena, te na taj način bitno utjecati na kvalitetu življenja.

Izdvojene veće površine gospodarske namjene-proizvodne utvrđene su samo u naseljima Veliko Trojstvo i Dominkovica, a jedna manja površina u naselju Čurlovac. Gospodarska namjena-poslovna utvrđena je samo u naselju Maglenča, a javna i društvena namjena i sportsko rekreacijska namjena samo u naselju Veliko Trojstvo. U ostalim naseljima će se po potrebi temeljem odredbi za provođenje ovog Plana proizvodne i poslovne te javne i društvene zgrade graditi na površinama drugih namjena. Unutar građevinskog područja utvrđeno je groblje samo u naselju Veliko Trojstvo.

Detaljna namjena pojedinih površina unutar područja za koje je ovim Planom utvrđena obveza izrade planova užeg područja utvrdit će se istima, a unutar ostalih građevinskih područja lokacijskim i građevnim dozvolama.

2.4. RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA IZVAN NASELJA

Planom su na kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora i površina u pravilu utvrđeni prostori osnovne ili dominantne (a samo iznimno isključive) namjene.

2.4.1. Poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene

Poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene različitih karakteristika zauzimaju relativno najveći dio, 1394,58 ha, odnosno cca 21,43% prostora Općine Veliko Trojstvo, i svrstana su u plansku grupu tala "ostala obradiva tla". Obzirom da bonitetna karta Županije i Općine nikada nije uspostavljena, podjela na planske grupe je napravljena temeljem analiza postojeće prostorno-planske dokumentacije, namjenske pedološke karte Hrvatske, katastarskih podloga i obilaska terena, a temeljem smjernica i kriterija Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije i na način detaljno iznesen u poglavlju A.3.1.

Najkvalitetnija tla na području Općine-ostala obradiva tla, zbog relativno lošijih pedoloških karakteristika tala u dolinama rijeka i na pleistocenskom ravnjaku, najrasprostranjenija su na blažim ocijeditim obroncima Bilogore. U nižim područjima koriste se većinom za ratarstvo (vlažniji dijelovi kao livade za stočarstvo), a u višim za ratarstvo, voćarstvo i vinogradarstvo.

Ovim Planom je dozvoljena prenamjena ostalih obradivih tala u planirane svrhe, te za izgradnju drugih objekata čija se izgradnja temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja, ali isključivo temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana.

2.4.2. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište

U višim područjima poljoprivredno tlo je rascjepkano šumama, dok je na padinama Bilogore prema nizinskom području i vlažnijim (pa i močvarnim) površinama uz vodotoke jednim dijelom obraslo šikarama, a jednim dijelom se koristi (ili se koristilo) kao livade. Iste (uz nešto poljoprivrednog tla nagiba većeg od 15%) čine najveći dio tala razvrstanih u plansku skupinu "ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište" koja zauzima 1430,24 ha što je cca 21,97% površine Općine. U nižim

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

---

područjima koristi se većinom za ratarstvo (većinom kao livade za stočarstvo), a u višim za vinogradarstvo, voćarstvo i stočarstvo.

Prenamjena ostalih poljoprivrednih tala, šuma i šumskog zemljišta, je dozvoljena u ovim Planom planirane svrhe, te pošumljavanje i izgradnju drugih objekata čija se izgradnja temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja, ali isključivo temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana.

Kao posljedica negativnih demografskih trendova, te nerentabilnosti ekstenzivne poljoprivrede, u pojedinim dijelovima Općine primjetno je u zadnje vrijeme zapuštanje i zarastanje poljoprivrednog tla u nekvalitetne šikare. Planom nisu planirane konkretne površine za preoblikovanje uzgojnim radovima, introdukciju ili potpunu izmjenu divlje niklih vrsta, kao i organizirano pošumljavanje (ili određivanje eventualne druge namjene), koje se međutim mora provoditi planski (vrijednim vrstama, osobito hrastom lužnjakom u nižim područjima) i uz uključivanje prostornih planera.

Vodoprivrednim studijama su analizirane i preporučivane daljnje melioracije hidromorfni tala (sada razvrstanih u planske grupe ostala poljoprivredna obradiva tla i ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište) na području sliva, ali iste ovim Planom nisu planirane obzirom na za sada diskutabilnu potrebu i rentabilnost. Isto tako Planom nisu planirane niti komasacije i preparcelacije čiju potrebu i prioritete treba tek utvrditi posebnim elaboratom (a pri tome kao i kod pošumljavanja, vodeći računa o vrijednostima krajobraza i odredbama smjernicama i kriterijima ovog Plana).

2.4.3. Šume isključivo osnovne namjene

Šume različitih vrsta zauzimaju površinu od 2808,77 ha, što je 43,15% površine Općine.

Najveće šumske površine su na grebenu i obroncima Bilogore i rasprostiru se u obliku potkove od sjeverne preko jugo-istočne strane Općine (iznad 150 m nadmorske visine) sa najzastupljenijim šumskim vrstama običnom bukvom, običnim grabom i hrastom kitnjakom. U dolinama potoka, prema i u nizini, javljaju se sastojine s hrastom lužnjakom, običnim grabom, topolom, vrbom i johom.

Najvećim dijelom šume se vode kao gospodarske. Šuma posebnih namjena i zaštitnih šuma nema, iako u stvari najveći dio šuma iznad 150 m nadmorske visine ima i zaštitnu funkciju, obzirom da se radi o pretežito nestabilnim terenima sa velikim brojem aktivnih i potencijalnih klizišta, te eroziji izloženih područja.

Ovim planom je planirana samo jedna šuma posebne namjene, park šuma u blizini izletišta Kamenitovac, površine 1,95 ha. Površinu šume oko Kamenitovca trebalo bi planirati i kompleksno urediti u sklopu većeg centra za rekreaciju i odmor građana, posebice zbog blizine Bjelovara.

Planom nisu planirane konkretne površine za pošumljavanje ili prenamjenu, ali će obzirom na naprijed navedeno iste trebati utvrditi posebnim elaboratima.

Prenamjena šuma isključivo osnovne namjene, je dozvoljena u ovim Planom planirane svrhe (s tim da opravdanost izgradnje akumulacija treba još dodatno preispitati), te izgradnju drugih objekata izgradnja kojih se temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja, ali isključivo temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana.

2.4.4. Vodne površine

Vodotoci na području Općine su pretežito brdsko-nizinskog tipa. Obale vodotoka su najvećim dijelom zapuštene, te u sadašnjem stanju nisu aktivirane kao područja za izlete, rekreaciju i izgradnju.

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

---

U svrhu zaštite od velikih voda važećim vodoprivrednim osnovama nisu predviđeni veći regulacijski radovi.

Planirana je izgradnja dvije višenamjenske akumulacije. Zbog ovim Planom u poglavlju A.3.3. navedenih razloga, uz dogovor sa Hrvatskim vodama, korigiran je zaplavni prostor akumulacije Martinac Trojstveni koja se većim dijelom protezala područjem Općine, a sada je cijelom površinom unutar njenih granica.

Planiranje svih radova na vodotocima treba pažljivo provesti, vodeći pri tome računa o vrijednostima krajobraza i utjecaju na postojeće ekosustave.

Vodotoci površine od 55,79 ha (ukupna dužina od 111,58 km, s aproksimativno uzetom širinom od 5 m za cijelo područje) i druge postojeće vodne površine na području Općine same po sebi ne zauzimaju veće prostore, međutim ako se uračunaju površine planiranih akumulacija od 86,76 ha s inundacijskim pojasem površine 1,74 ha (aproksimativno je uzeta širina od 20 m za cijelo područje), te inundacijski pojasevi uz vodotoke od 223,16 ha, površine vodnog dobra zauzimaju čak 367,45 ha što je 5,65% površine Općine, te svojim utjecajem na prostor bitno utječu na ukupnu sliku područja Općine Veliko Trojstvo.

2.4.5. Prostori za izgradnju izvan naselja

2.4.5.1. Prostori zona izdvojene namjene (izdvojena građevinska područja)

Unutar prostora osnovne namjene, ovim Planom su utvrđene samo dvije zone izdvojene namjene, odnosno površine za izgradnju izvan naselja zgrada koje su nespojive s ostalim funkcijama naselja, a koja se temeljem posebnih propisa ne može planirati izvan građevinskih područja.

Gospodarska namjena-proizvodna 1

Zona izdvojene namjene u Grgincu, gospodarske namjene-proizvodne 1, ukupne površine 16,31 ha (ustvari industrijska zona naselja Veliko Trojstvo).

Gospodarska namjena-ugostiteljsko turistička

Zona izdvojene namjene u Maglenči, gospodarske namjene-ugostiteljsko turističke, ukupne površine 2,7 ha, ciljano planirana za izgradnju većeg ugostiteljsko-turističkog kompleksa.

2.4.5.2. Izgradnja izvan građevinskog područja

Unutar prostora osnovne namjene ovim Planom je utvrđen čitav niz većih površina za izgradnju izvan naselja, a koja se temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja.

Temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovoga Plana moguće je razgraničiti još i niz manjih, maksimalne veličine do 3,0 ha.

Površine infrastrukturnih sustava

Promet

Infrastrukturni sustavi, a naročito prometni, su veliki korisnici i potrošači prostora. Ceste svih kategorija sada zauzimaju cca 1,0% ukupne površine Općine Veliko Trojstvo.

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

---

Na kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora prikazani su koridori državnih cesta, županijskih cesta, lokalnih cesta i važnijih cesta koje nisu javne, te željezničke pruge II. reda.

Ostali infrastrukturni sustavi

Ostali infrastrukturni i komunalni sustavi (grobља, vodoopskrba, odvodnja, plinoopskrba, elektroopskrba, telekomunikacije) razvijat će se temeljem zasebnih konceptijskih rješenja. Koridori i lokacije, kojima su definirane ili rezervirane površine sustava prikazani su na kartografskim prikazima broj 1 Korištenje i namjena površina i broj 2 Infrastrukturni sustavi. Obzirom da se velika većina vodi nadzemno ili podzemno, u pravilu ne utječu direktno na namjenu površina, ali već samim prisustvom mijenjaju sliku prostora i ograničavaju neke vidove korištenja.

Gospodarska namjena

Planom su planirane samo dvije lokacije gospodarske namjene-površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (ciglarske gline).

Međutim temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovoga Plana moguće je razgraničiti još niz površina za izgradnju izvan naselja, a koja se temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja, prvenstveno u funkciji iskorištavanja energetskih mineralnih sirovina, te obavljanja poljoprivredne djelatnosti (i u kombinaciji sa seoskim turizmom), ali do maksimalne veličine do 3,0 ha.

Rekreacijska namjena

Planom je utvrđeno nekoliko postojećih lokaliteta (u Maglenči, Čurlovcu, Višnjevcu,...), te tri planirana (u Dominkovici, Maglenči, Malom Trojstvu), a temeljem posebnih planova pojedinaca.

Međutim temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovoga Plana moguće je razgraničiti još niz površina za izgradnju izvan naselja, ali do maksimalne veličine do 3,0 ha.

Posebna namjena (objekti obrane)

Na području Općine nije utvrđen niti jedan prostor posebne namjene, ali se u slučaju potrebe mogu utvrditi temeljem odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana i posebnih propisa.

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo
PLAN

2. Organizacija, osnovna namjena i korištenje prostora

TABELARNI PRIKAZ

Redni broj	OPĆINA VELIKO TROJSTVO	Oznaka	Ukupno ha	% od površine Općine	stan/ha ha/stan
1.0	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA	TABLICA 3			
1.1	Građevinska područja <i>ukupno</i> Izgrađeni dio GP <i>ukupno</i> obalno otočno kontinentalno-granično ostalo	GP	451 12880 - - - 12880	6,93 - 4,88 - - - 4,88	6,86 11,18 - - - 11,18
1.2	Izgrađene strukture van građevinskog područja <i>ukupno</i>	I E H K T R	18,74	0,29	- 164,99 - - - -
1.3	Poljoprivredne površine obradive <i>ukupno</i>	P P1 P2 P3	1394,58 - - 1394,58	21,43 - - 21,43	2,22 - - 2,22
1.4	Šumske površine gospodarske zaštitne posebne namjene <i>ukupno</i>	Š Š1 Š2 Š3	2808,77 2613,77 - 195,00	43,15 40,15 - 3,00	1,1 1,18 - 15,86
1.5	Ostale poljoprivredne površine <i>ukupno</i>	PŠ	1430,24	21,97	2,16
1.6	Vodne površine vodotoci jezera akumulacije retencije ribnjaci <i>ukupno</i>	V	367,45 278,95 - 88,50 - -	5,65 4,29 - 1,36 - -	8,41 11,08 - 34,94 - -
1.7	Ostale površine <i>ukupno</i>	N IS G	- 38,22 1,15	- 0,59 -	- 80,9 -
	Općina <i>ukupno</i>		6509,00	100	
2.0	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1	Zaštićena prirodna baština nacionalni park park prirode ostali zaštićeni dijelovi prirode <i>ukupno</i>	NP PP	- - - 1851	- - - 28,44	- - - 1,67
2.2	Zaštićena graditeljska baština arheološka područja povijesne graditeljske cjeline <i>ukupno</i>		- - 94	- - 0,04	- - 0
	Općina <i>ukupno</i>		21862	8,30	0,15

3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.1. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

«Strategijom gospodarskog razvoja želi se u planiranom razdoblju zaustaviti trend nazadovanja i pada poljodjelske i industrijske proizvodnje na području Bjelovarsko-bilogorske županije, te uspostaviti određene smjernice i prioritete za revitalizaciju gospodarstva».

3.1.1. Eksploatacija mineralnih sirovina

Na području Općine je jedna od važnijih gospodarskih djelatnosti eksploatacija energetskih mineralnih sirovina (nafte i plina) od koje pritiču znatna proračunska sredstva, ali koja zapošljava relativno mali broj "domaće" radne snage. Eksploatacija opekarske gline i ciglarska djelatnost zasnovana na njoj zapošljava relativno veliki broj radnoaktivnog stanovništva Općine, ali prvenstveno niže kvalifikacijske strukture.

Ovim Planom su za eksploataciju mineralnih sirovina razervirane relativno velike površine, ali bez bitne nadogradnje to nije djelatnost na kojoj Općina može temeljiti daljnji razvoj.

3.1.2. Poljoprivreda

Veliko Trojstvo, kao općina izrazitih poljoprivrednih karakteristika, ali i kao općina koja je većim dijelom locirana na brdovitom terenu, treba maksimalno koristiti pozitivne prirodne datosti reljefa, a nastojati maksimalno anulirati njegove negativne efekte (nedostatak vrijednih obradivih poljoprivrednih zemljišta, kao i smanjenu površinu obradivih zemljišta), pa će osnovni cilj unapređenja poljodjelske proizvodnje biti:

- racionalno korištenje obradivih poljoprivrednih zemljišta, te prijelaz sa ekstenzivnog načina proizvodnje na usitnjenom zemljišnom posjedu, na intenzivan način proizvodnje na okrupnijem poljoprivrednom posjedu, te onemogućavanju korištenja kvalitetnog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe,
- briga da se privede namjeni sve neobrađeno, a kvalitetno poljoprivredno zemljište,
- potreba da se koristi konfiguracija brdovitog terena za uzgoj onih poljoprivrednih grana (voće i povrće) koje su deficitarne na tržištu, a kojima reljef i klimatski uvjeti ovog kraja pogoduju. Isto tako, potrebno je poticati razvoj mliječnog i mesnog govedarstva,
- saniranje devastiranog tla nakon eksploatacije,
- usmjeravanje i poticanje proizvodnje zdrave hrane i na tržištu prepoznatljivih proizvoda,
- unapređenje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, koje treba biti jedan od instrumenata rasta poljoprivredne proizvodnje i zaustavljanja depopulacije.

U svrhu realizacije gore navedenih ciljeva potrebno je:

- vršiti konstantnu stručnu edukaciju poljoprivrednih proizvođača, odnosno poboljšati obrazovnu strukturu poljoprivrednog stanovništva,
- primjenjivati suvremene tehnologije u intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kao i poticati prijelaz na proizvodnju zdrave (EKO) hrane,
- investirati u poljoprivrednu proizvodnju sredstvima proračuna Općine, Županije, beneficiranim kreditnim linijama ("Gruda snijega", "Poduzetnik", "Poduzetnik 2" i dr.) ili sredstvima inostranih investitora.

Pri tom treba imati na umu, da se gore navedeni način intenzivne poljoprivredne proizvodnje treba odvijati u okviru održivog razvoja (razvoja pri kojem nije narušena ekološka ravnoteža prirodnog sustava), uz primjenu svih potrebnih mjera zaštite okoliša.

3.1.3. Šumarstvo

Šumama gospodariti i dalje po važećim Gospodarskim osnovama i njima određenom etatu. Etat je moguća količina drvne mase za sječu i podatak koji govori o očuvanju šuma i akumuliranju drvne mase u skladu sa potrajnosti prihoda–šume.

Na šumskim terenima sa nagnutošću terena većom od 30%, kao i u zonama označenim naročito pojačanom i pojačanom erozijom, potrebno je odrediti način gospodarenja tako da prioriteta bude protuerozijska funkcija šume.

Marginalne i zapuštene poljoprivredne površine, neadekvatne za daljnju poljoprivrednu proizvodnju, a obrasle u šikare bez nadzora, stručnim šumarskim zahvatima poželjno je prevoditi u kvalitetnije, više uzgojne oblike. Močvarne terene i prevlažne aluvijalne livade, te predjele uz vodotoke, nepovoljne za poljoprivrednu proizvodnju, po mogućnosti pošumiti adekvatnim vrstama drveća.

Korisno bi bilo dio šuma uz naselja i turističke objekte urediti za rekreacijsku namjenu za koju potrebe iskazuje suvremeni način života, te sukladno potrebama poticati razvoj urbanog šumarstva radi ozelenjavanja naselja i turističkih područja.

U iskorištavanju šuma bitna je struktura u smanjenju korištenja drveta u daljnjoj preradi, što dolazi do izražaja u smanjenju ogrjevnog drveta, a u povećanju udjela celuloznog drveta i trupaca za furnir i ljuštenje koji se prerađuju u visokovrijedne proizvode.

Zakonski propisati da svaki novi proizvodni pogon mora imati uređaj kojim trajno spriječava svako onečišćenje zraka, vode i tla. Visokim odštetama i kaznama opteretiti postojeće tvornice i slične pogone koji nemaju uređaje za pročišćavanje vlastitih oblika onečišćenja, a time direktno utječu na uništavanje okoliša. Pravnim mjerama također spriječiti i razne neproizvodne ustanove, kućanstva i pojedince u narušavanju čistoće okoliša, jer time uništavaju i ugrožavaju šume.

3.1.4. Vodni resursi

3.1.4.1. Uređenje režima voda

U periodu koji slijedi na slivu rijeke Česme veća pažnja će se morati pokloniti gospodarskom održavanju hidrosistema.

3.1.4.2. Planirane akumulacije

Planirane akumulacije ucrtane su na kartografskom prikazu 1 (Korištenje i namjena prostora), uz korekciju površine vodnog lica akumulacije Martinac Trojstveni koje je donešeno u suglasnosti sa Hrvatskim vodama, iz razloga njenog rasprostiranja na području naselja i infrakstrurnih sustava.

Vodno lice akumulacije Severin na području Općine Veliko Trojstvo ostaje nepromjenjeno.

Tabelarni prikaz površine zaplavnog prostora planiranih akumulacija određenih ovim Planom, s osnovnim podacima:

RED. BROJ	AKUMULACIJA (planirana)	VODOTOK	POVRŠINA AKUM.(ha) (područje Općine V.T.)
1.	MARTINAC TROJSTVENI	Dobrovita	62,17
2.	SEVERIN	Severinski potok	24,59

ukupno

86,76

Za svaku potencijalnu akumulaciju koja je planirana, a prostire se u blizini ili na šumskim područjima, potrebno je analizirati opravdanost izgradnje radi njihovog negativnog utjecaja na okoliš, zbog rušenja šuma, a i zbog bližih šumskih sastojina kojima će biti narušena općekorisna funkcija koje šume daju, s tim da postoji i mogućnost njihovog propadnja.

3.1.4.3. Zaštita od poplava

Na području Općine davno su vršeni regulacijski zahvati korita potoka. Svake godine izvodi se samo njihovo tehničko čišćenje.

Tehničko čišćenje i održavanje treba se i dalje odvijati planski.

3.1.4.4. Erozija i bujični tokovi

Da bi se spriječila progresija procesa erozije i razvoj bujičnih tokova predviđaju se radovi koji imaju za zadatak sanaciju erozije i uređenje bujičnih tokova. To su kompleksni zahvati koje bi se prvenstveno na nivou Županije kao i na području Općine veliko Trojstvo, uz proglašenje "područja erozije", trebalo popratiti studijom, a trebala bi se sastojati od:

- radova u koritima bujičnih tokova (objekata za uređenje bujica s ciljem zadržavanja kretanja nanosa i stabilizacije bujičnih korita),
- radova na sanaciji erozija u slivu (objekata biološke zaštite od erozije u vidu pošumljavanja i zatravnjivanja),
- primjene zakonskih mjera antierozivnog gospodarenja zemljištem (šumskim, pašnjacima, voćnjacima i ostalim obradivim tlom).

3.1.4.5. Odvodnja i navodnjavanje

Na području Općine navodnjavanje nema nikakvu tradiciju, što je uglavnom uslovljeno potrebom odvodnje sezonskih viškova vode. Zadržavanje vode na površini tla i pojavu prevlaživanja uvjetuju nepovoljni topografski, hidrološki i pedološki uvjeti u Županiji. Rješavanje problema odvodnje je i danas vrlo važno, jer pridonosi pozitivnim učincima poljoprivredne proizvodnje.

U suvremenom rješavanju izgradnje i korištenju sustava odvodnje posebnu pozornost treba usmjeriti problemima zagađivanja voda od pesticida i gnojiva. Reguliranje pitanja u svezi s tim postaje obveza, bez koje se ne smije ući u realizaciju rješenja.

Zahvate u vodotocima, poglavito odvodnju i navodnjavanje, planirati uz usaglašavanje sa ekološkom i šumarskom strukom, jer svako zadiranje u prirodni sustav, ako je to još moguće reći za korigirane vodotoke narušene prirodnosti, neupitno unosi promijene u sklad ekosustava. Odražava se to posredno na okolnu floru, faunu kao i ihtiofloru i ihtiofaunu, naročito autohtonu.

Negativni primjeri prouzročeni regulacijama vodotoka na području Županije su:

- nestanak poplavnih i močvarnih površina koje su bile prirodno mrijestilište mnogih ribljih vrsta (od kojih je dio potpuno nestao iz ovih krajeva, a brojnost ostalih vrsta uveliko je smanjena), stanište vodozemaca i ptica,
- nedostatak ili višak vode kao jedan od čimbenika propadanja nizinskih šuma hrasta lužnjaka.

3.1.4.6. Zaštita voda od zagađenja

Državni plan za zaštitu voda predviđa da se Županijskim planom za zaštitu voda planira građenje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, određuje odgovorna pravna osoba za izvršenje plana građenja, a planira se i osiguranje potrebnih financijskih sredstava za plan građenja.

Županijski plan za zaštitu voda trebao je biti donesen do siječnja 2000. godine.

Kategorizacijom voda se utvrđuje planirana vrsta vode.

Kategorizacija vodotoka lokalnog značaja nije vršena. Hrvatske vode stoga predlažu da sukladno Državnom planu za zaštitu voda, lokalni vodotoci do naselja budu I kategorije, a poslije naselja II kategorije. Takva je kategorizacija lokalnih vodotoka izvršena ovim Planom.

3.1.4.7. Podzemne vode

Podzemne vode, čije zalihe ne zadovoljavaju potrebe vodoopskrbe stanovništva i gospodarstva, prvenstveno treba zaštititi od zagađenja.

3.1.4.8. Posebni vodni resursi

Za sada nije utvrđeno da na području Općine Veliko Trojstvo postoje geotermalni izvori koji bi se mogli iskoristiti u vidu zdravstveno-lječilišnog turizma ili energetskog resursa.

3.1.5. Industrija

Na ovom mjestu treba ukazati na neke postavke iz Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije (Poglavlje: Plan-Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti od značaja za Županiju i Državu). Premda Veliko Trojstvo nema industriju (sektor "velike" privrede), ono je, zbog blizine grada i karaktera prigradskog naselja, zainteresirano za razvoj industrije u Bjelovaru, zbog interaktivnog odnosa bjelovarske industrije i radno aktivnog stanovništva Velikog Trojstva, koje dobrim dijelom radi u Bjelovaru (dnevni migranti). Rast industrijske proizvodnje omogućit će promjenu sada izrazito rigidne i nezadovoljavajuće poremećene gospodarske strukture. Da bi se došlo do osnovnog zacrtanog cilja značajnog povećanja industrijske proizvodnje, trebat će razvijati:

- ekonomiju za lokalne potrebe i lokalno tržište-koncepcija osnovnih potreba (integralni razvoj ruralne i urbane ekonomije)
- i
- ekonomiju orijentirane na eksport, koja će Županiju uvesti u međunarodnu podjelu rada i dobara.

3.1.6. Obrtništvo i malo poduzetništvo

U ekonomiji za lokalne potrebe i lokalno tržište Općina Veliko Trojstvo mora naći svoj interes, jer bi «u prostornom smislu ekonomija za lokalne potrebe bila organizirana na osnovi malih samostalnih prostornih jedinica (obiteljska proizvodna i poljoprivredna gospodarstva) koje će imati utjecaja na strukturu naselja, bilo da će biti interpolirane u strukturu naselja mješovitih funkcija, bilo da će biti locirane u posebnim radnim zonama (ovisno o čistom ili nečistom tehnološkom procesu, potrebnoj površini, utjecaju na okoliš i dr.)». U interakcijskom odnosu «velike» i «male» privrede, u njihovom kooperantskom povezivanju leži gospodarski razvitak Općine i to naročito u onim proizvodnim granama (drvoprađivačka i prehrambena industrija) koje imaju suport u prirodnim

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo P L A N

3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

---

resursima Općine (drvo, voće, povrće, govedarstvo i dr.). Ti procesi se trebaju realizirati i intenzivirati, jer se na njima temelji uravnoteženi gospodarski razvitak Županije.

U cilju realizacije jačih (ne prevelikih) proizvodnih pogona, ovim Prostornim planom uređenja općine Veliko Trojstvo osigurana je proizvodna zona na granici naselja Veliko Trojstvo i Grginac, proizvodna zona u Dominkovici i proizvodna zona u Paulovcu koja se nalazi na području eksploatacijskog polja INE-INDUSTRIJA NAFTE, d.d. Zagreb (eksploatacija nafte).

Ostvarivanje gospodarskog razvitka bit će uvjetovano::

- poticanjem razvoja obrtništva i malog poduzetništva (stvaranjem obiteljskih proizvodnih i poljoprivrednih gospodarstava),
- poticanjem realizacije interaktivnog odnosa "velike" i "male" privrede (kooperacija),
- usvajanjem proizvodnih programa interesantnih i konkurentnih na domaćem i inostranom tržištu,
- poticanjem podizanja obrazovne strukture radnog stanovništva,
- poticanjem postepenog uvođenja novih proizvodnih linija (novih tehnologija), te izgradnjom novih, bilo vlastitim ili stranim ulaganjima.

Realizacija gore zacrtanih ciljeva dat će slijedeće razvojne efekte:

- uspostavljanje stabilne gospodarske strukture,
- razvoj kooperacijskog modela privređivanja,
- smanjenje depopulacijskih procesa,
- porast ljudskog kapitala,
- povećanje kupovne moći i standarda stanovništva

Ostvarenje razvojnih ciljeva ovisit će o određenim pretpostavkama i mjerama koje se donose:

- na razini Županije i Općine
- podizanje razine obrazovanja stanovništva, jer je kao faktor ograničenja razvoja identificiran ljudski faktor (ustrojem visokih i visokoškolskih ustanova, istraživačkih centara, ustrojem županijskog centra za razvoj poduzetništva, organiziranjem sezonskih stručnih seminara i dr.),
- racionalnim korištenjem prostora radi bolje eksploatacije svih raspoloživih resursa. U tu svrhu, u okviru ovog Plana, definirane su radne i mješovite zone, te režimi korištenja prostora kojim se ciljano usmjerava policentrični model razvoja i racionalno korištenje prostora kao ograničenog dobra,
- stimuliranjem razvoja obrtništva i malog poduzetništva dodjelom beneficiranih kredita perspektivnim programima.
- na razini samih proizvođača
- racionalizacija poslovanja koja će dovesti do veće vrijednosti proizvodnje,
- prilagodbe uvjetima poslovanja (tržišta), jer mogućnost brzog reagiranja na promjenjene uvjete poslovanja predstavlja jedan od bitnih kriterija tržišne uspješnosti.

Malo gospodarstvo (obrtništvo i malo poduzetništvo) teba biti važan faktor u revitalizaciji gospodarskog razvitka Općine i Županije. U interakciji "velike" i "male" privrede (kooperantskim odnosima) treba tražiti rješenja policentričnog modela razvoja stabilnog gospodarstva Općine i Županije koje će moći odgovoriti svim izazovima domaćeg i stranog tržišta.

3.1.7. Turizam

Temeljna strateška odrednica u budućem razvoju turizma na području općine Veliko Trojstvo je poticanje programa iz područja turizma, u skladu sa odredbama, kriterijima i smjernicama

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije, a sukladno programima Ministarstva turizma i Hrvatske turističke zajednice.

Stanje turističke ponude u Općini Veliko Trojstvo ne zadovoljava. Prirodne, kulturne i gospodarske karakteristike treba valorizirati, jer upravo one daju dobru osnovu za razvoj lovnog, seoskog (eko-gastronomski ponuda, uključivanje posjetioca u svakodnevnicu života na imanju, mogućnost noćenja), izletničkog, kulturno-edukativnog, sportsko-rekreacijskog, poslovnog, tranzitnog i ostalih vidova turizma.

Turistička ponuda Bjelovarsko-bilogorske županije i Općine Veliko Trojstvo mora biti rezultat povezivanja svih turističkih potencijala i subjekata te zajednički, marketinški osmišljen, nastup na tržištu, orijentirana manjim grupama turista, a ne masovnom turizmu.

3.1.7.1. Lovni turizam

Lovni turizam je takva vrsta turizma, koja ispunjava zahtjeve održivog turizma, što znači da (ako se planski i stručno provodi) donosi dobit, a ne ugrožava prirodno i kulturno nasljeđe. Općina Veliko Trojstvo ima prirodne resurse kojima je, uz osmišljenu marketinšku i promidžbenu akciju, lovni turizam potrebno izdici na mnogo kvalitetniju razinu od postojeće.

Po mogućnosti izgraditi lovački dom radi osiguravanja smještaja domaćim i stranim lovcima-turistima.

Interes za pružanje usluga domaćim i stranim lovcima u okviru obiteljskih gospodarstava je već duže vremena izražen (povezanost lovnog i seoskog turizma). Iskustvo koje posjeduju ta gospodarstva treba iskoristiti za daljnji legalni pristup toj djelatnosti.

3.1.7.2. Seoski turizam

Seoski (ruralni) turizam nije razvijen na području Općine Veliko Trojstvo, a potencijali za razvoj postoje.

Program razvoja turizma u ruralnom prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije temelji se na projektu Ministarstva turizma: "Program poticanja malog poduzetništva s ciljem razvitka turizma u ruralnom prostoru" donesenom krajem 1997. godine. Ovaj program je usklađen i sa projektom Ministarstva turizma ORaTuRP (održivi razvoj turizma u ruralnom prostoru), tako da u sklopu njega treba razvijati ovaj vid ponude na području Općine Veliko Trojstvo.

Program Županije usmjeren je na razvoj ruralnih prostora Županije sa aspekta sela i turizma.

Gledano s aspekta sela, misli se na: iskorištenje potencijala seoskih domaćinstava za poduzetništvo i samostalni razvitak, revitalizaciju ruralnih prostora sa svim svojim posebnostima, očuvanje te vrijednosti, te poticanje primarne seoske proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda kao zdrave, ekološki čiste hrane, tj. zdrave enogastronomsko-ekološke ponude.

S aspekta turizma misli se na: marketinško osmišljavanje i jaču promidžbu turističke ponude, korištenje postojećih prirodnih resursa, stvaranje integralnog turističkog proizvoda, te sport i rekreaciju u tijesnoj vezi sa čistim okolišem.

Razviti Vinsku cestu (enološka ponuda) u sklopu ostale ruralne turističke ponude na seoskim gospodarstvima.

Program razvitka ruralnog turizma svakako treba ići smjerom razvitka turizma u harmoničnom odnosu prirode i ljudi koji žive na tom području.

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo
PLAN

3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

3.1.7.3. Kulturno-edukativni i izletnički turizam

Buduća enogastronomska ugostiteljskih izletišta, te preinake i proširenja postojećih, oblikovati u skladu s lokalnim ambijentom.

Takva bi izletišta trebala pružati široki spektar ponude u vidu mogućnosti za noćenje, odvijanje poslovnih sastanaka i skupova, prostora za održavanje svečanosti, druženja i razonodu, bavljenja nekim vidovima sporta i rekreacije,

Potencirati daljnji razvoj programa koji predstavljaju kulturnu baštinu i običaje karakteristične za područje Općine Veliko Trojstvo, u sklopu ZKUU Bjelovarsko-bilogorske županije i KUD Veliko Trojstvo.

Uklopiti kulturno-edukativnu i izletničku ponudu u cjelokupnu turističku ponudu Općine Veliko Trojstvo i Bjelovarsko-bilogorske županije.

3.2. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Sustav društvenih djelatnosti, njihov ustroj i mreža ustanova u Općini Veliko Trojstvo prati ustroj društvenih djelatnosti na nivou Države i Županije. Može se konstatirati da prostorna dispozicija uspostavljene mreže neće doživljavati bitnije izmjene, već eventualne dopune i nadogradnju, te funkcionalno i strukturno profiliranje sukladno potrebama razvitka. Planirana sistematizacija temeljnih skupina društvenih djelatnosti treba biti u skladu s posebnim planovima razvitka i prema donesenim odgovarajućim standardima za svaku pojedinu skupinu, uključujući stvarnu veličinu i potrebe njihovog gravitacijskog područja.

Zahvati u prostoru za smještaj i razvitak sustava društvenih djelatnosti vezani su uglavnom uz naselja i koriste prostor i rezerve postojećih struktura društvenih djelatnosti uz obvezu racionalnog korištenja prostora i prilagođavanja prostornim ograničenjima. Objekti i prostori opremljeni neophodnim sadržajima za zadovoljavanje primarnih potreba stanovnika trebaju biti ravnomjerno distribuirani, tj. dostupni svim korisnicima, a to se prvenstveno odnosi na predškolske ustanove, osnovne škole, socijalne ustanove, zdravstvene ustanove, ustanove športskih i kulturnih sadržaja i na vjerske objekte.

3.2.1. Predškolske ustanove

Društvena briga o djeci predškolske dobi ostvaruje se u dječjim vrtićima u Bjelovaru, a područni dječji vrtić u Velikom Trojstvu je zatvoren. Iako se ne predviđa rast broja djece predškolske dobi, javlja se potreba i interes za ovakvom ustanovom u Velikom Trojstvu. Predlaže se da se rad vrtića ponovo pokrene i postojeći prostor vrati u prvobitnu funkciju, a u funkciji demografskog "pokrivanja" i obuhvaćanja što većeg broja djece u kraće programe zbog njihove socijalizacije.

3.2.2. Osnovno školstvo

Usporedni podaci o broju učenika su pokazali da, dugoročno gledano, broj učenika u matičnoj i područnim osnovnim školama kontinuirano pada. Ne planiraju se nove izgradnje školskih građevina, ali je zbog neadekvatnog prostora za održavanje nastave tjelesne i zdravstvene kulture potrebno uz matičnu školu dograditi i odgovarajuću sportsku dvoranu. Potrebno je veću brigu posvetiti osiguranju boljih materijalnih uvjeta rada učenika i učitelja, prvenstveno kroz modernizaciju školske opreme i građevina. Zahvati u prostoru za smještaj ove djelatnosti vezani su uz naselja i omogućen joj je daljnji razvitak unutar građevinskih područja naselja.

Kao dio osnovnog školstva treba akceptirati i druge institucije koje se brinu i osiguravaju društveni standard djece i mladeži, te jače potaknuti i stimulirati izvanškolske aktivnosti kroz bolju materijalnu osnovu.

3.2.3. Zdravstvo

Sustav zdravstvene zaštite na području Općine Veliko Trojstvo ustrojen je tako da mreža zdravstvenih ustanova prati ustroj zdravstva na nivou Države i Županije.

Potrebni prostorni uvjeti za funkcioniranje i razvoj zdravstva postoje, a strukturne i funkcionalne promjene koje su se dogodile pri reorganizaciji i privatizaciji zdravstvenih ustanova ne iziskuju osiguranje novih prostora, već će u narednom razdoblju trebati osigurati uvjete za kvalitetno uređenje i održavanje građevina zdravstvenih ustanova, te njihovo suvremeno opremanje za unapređenje kvalitete pružanja zdravstvenih usluga.

3.2.4. Socijalna skrb

Ustroj i mreža socijalne skrbi prati ustroj socijalne skrbi na nivou Države i Županije. U Općini Veliko Trojstvo je socijalna skrb organizirana putem ustanove socijalne skrbi-Centra za socijalnu skrb Bjelovar.

U okviru djelatnosti socijalne skrbi potrebno je ostvariti zadovoljavajuću mrežu i kapacitete svih kategorija javnih ustanova socijalne skrbi. To nalaže potrebu otvaranja novih ustanova uz obvezu korištenja prostora planiranog za smještaj građevina društvenih djelatnosti i korištenje alternativnih rješenja putem jedinica za njegu i pomoć u kući ili udomljenjem u udomiteljskim obiteljima.

Najveći dio problema u socijalnoj skrbi proistječe iz psihofizičkih hendikepa, psihičkih oboljenja, te bolesti uopće, odnosno ovisnosti o alkoholu, drogi i sl., pa se socijalna skrb osobito mora povezati sa zdravstvenim ustanovama, te prema potrebama stanovništva razvijati djelatnost kroz osnivanje specijaliziranih institucija.

3.2.5. Kultura i tehnička kultura

Osnovni nositelj aktivnosti u kulturi je KUD "Veliko Trojstvo". Društvo je izvorna folklorna skupina koja veliku pažnju u radu poklanja sakupljanju etnoloških osobitosti naselja Veliko Trojstvo i okolnih naselja - Bilogore. Etnološko blago koje su članovi KUD-a prikupili, te postojeći Muzej s etno okućnicom predstavljaju dobar potencijal za budući razvoj djelatnosti kulture.

U svrhu podizanja kulturne razine stanovništva, te slobodnog kulturnog, umjetničkog, intelektualnog, tehničkog i drugog stvaralaštva, potrebno je dalje razviti sve aktivnosti u kulturi, odnosno razviti mrežu odgovarajućih institucija i ustanova, te poduzimati aktivnosti radi ravnomjernijeg kulturnog razvitka na cijelom području Općine. Zbog sve veće potrebe za kontinuiranim tehničkim obrazovanjem potrebno je unutar ustanova i objekata kulture jače naglasiti djelatnosti tehničke kulture i poboljšati materijalne uvjete za daljnji razvitak ove djelatnosti.

U narednom razdoblju ne planira se izgradnja novih građevina, već je nužno osigurati uvjete za kvalitetno uređenje i održavanje postojećih građevina Muzeja i etno okućnice, te suvremeno opremanje Muzeja za unapređenje kvalitete pružanja usluga. Također, potrebno je vanjske prostore Muzeja urediti za korištenje za djelatnosti na otvorenom (ljetna pozornica i sl.). KUD-u je potrebno pronaći adekvatan prostor za rad.

Zahvati u prostoru za smještaj ovih djelatnosti vezani su uz naselja i omogućen im je daljnji razvitak unutar građevinskih područja naselja.

3.2.6. Sport i rekreacija

Na području Općine Veliko Trojstvo djeluju 4 sportske udruge među kojima je najzastupljeniji nogomet koji okuplja i najviše sportaša. Mreža sportskih udruga i objekata najrazvijenija je u Velikom Trojstvu gdje postoje vanjska igrališta osnovne škole, nogometno i rukometno igralište.

Škola je osnovni nositelj tjelesnog odgoja djece i mladeži, ali u nedostatku materijalnih uvjeta nije u mogućnosti takvu funkciju potpuno uspješno obaviti. U prilagođenoj učionici odvija se nastava tjelesno-zdravstvene kulture, uz koju se organiziraju slobodne sportske aktivnosti za učenike. Zbog toga je uz školu potrebno izgraditi adekvatnu sportsku dvoranu.

Za razvoj sporta kao višestruko značajne društvene aktivnosti, posebice za mlađu populaciju stanovništva, potrebno je osigurati prostore i druge uvjete za razvijanje sportskih aktivnosti, rekreacije i odmora. Prirodni resursi Općine omogućavaju znatniji razvoj sportsko-rekreacijskih aktivnosti i odmora stanovništva i gostiju, pa je potrebno unaprijediti i nadograditi mrežu sportskih objekata i izletišta, s

posebnim naglaskom na neke sportske i rekreativne aktivnosti (npr. lov, skijanje, planinarenje, konjički sport) i naročito na odgovarajuće zatvorene prostore za sve sportske grane.

Zbog nedostatka sportske infrastrukture i materijalnih sredstava u svim segmentima ove djelatnosti Općina Veliko Trojstvo stagnira u razvoju sporta i rekreacije, te je potrebno jače aktivirati rješavanje ovog problema.

3.2.7. Vjerske zajednice

Župa Veliko Trojstvo smještena je između župa Miholjac, Šandrovac, Budrovac, Ciglana, Bjelovar-Sv. Antun i Kapela. Od naselja koja po teritorijalno-političkom ustroju pripadaju Općini Veliko Trojstvo samo se Ćurlovac nalazi u drugoj župi.

U svim naseljima, osim Grginca i Kegljevca, postoje vjerski objekti-barem kapelica. U Ćurlovcu je izgrađena i nova crkva, a u Velikom Trojstvu se nalazi župna crkva Presvetoga Trojstva i župni stan.

Vjerske zajednice prema potrebama svojih vjernika samostalno uspostavljaju svoje ustrojstvo, a ovim Planom omogućena im je izgradnja potrebnih građevina za obavljanje vjerskih obreda, osnivanje škola, socijalnih, dobrotvornih i dr. ustanova unutar građevinskih područja naselja mješovite namjene - pretežito stanovanje 1, pretežito stanovanje 2 i pretežito poljoprivredna gospodarstva, javne i društvene namjene te groblja.

4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša jedna je od najznačajnijih obveza utvrđenih Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Međutim zbog nepostojanja potrebnih dokumenata i podloga (Izvešća o stanju okoliša i Programa zaštite okoliša Bjelovarsko-bilogorske županije i Općine Veliko Trojstvo, Konzervatorske podloge, Krajobrazne osnove,...) iste je bilo izuzetno teško planski obraditi, te planske postavke utvrđene ovim trebati naknadno provjeriti i eventualno korigirati.

4.1. UVJETI KORIŠTENJA

4.1.1. Posebni uvjeti korištenja

Zbog međusobne isprepletenosti i interaktivnog odnosa spram čovjekovih intervencija u prostoru, tijekom postupka stavljanja pod zaštitu zaštićenih krajolika te spomeničkih područja i cjelina (naročito kulturnih krajolika) treba naročito pažljivo kordinirati zahtjeve proizašle iz odredbi Zakona o zaštiti prirode i Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, te izbjegavati dvostruku zaštitu sličnih kategorija.

4.1.1.1. Prirodna baština

Temeljem raspoloživih podataka i analiza izvršenih u poglavlju A.3.6.3. ovog Plana (i obveza iz Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije) ocjenjeno je kao realno da se za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode ovim Planom predloži:

Park-šuma

Kamenitovac (25,42 ha)

Šuma uz planinarski dom Kamenitovac sa grupicama crnogoričnih stabala, koje se veći dio nalazi na području Općine Veliko Trojstvo. Služi za odmor i rekreaciju građana Bjelovara i posjetitelja planinarskog doma. Nakon dodatne analize jedan dio treba temeljem Zakona o šumama proglasiti šumom s posebnom namjenom za sport i rekreaciju.

Zaštićeni krajolik

Kupinovac-Trnovka (2.226,57 ha)

Kultivirani krajolik uz cestu Bjelovar-Đurđevac koja prolazi hrptom središnjeg brijega i otvara kontinuirane vizure. Jedan od najljepših krajolika Bilogore obzirom na raspored i odnose poljoprivrednih površina, seoskih naselja (paralelno s reljefnim konturama izduženih brežuljaka) i šumskih predjela (šuma Trnovka).

Manduševac (277,15 ha)

Dolina potoka tipična za ovaj dio Bilogore, sa livadama koju prate šume na blago zaobljenim padinama.

Načelne granice gore navedenih lokaliteta predloženih za zaštitu (evidentiranih) prikazane su na kartografskom prikazu broj 3.1. "Uvjeti korištenja i zaštite prostora-Uvjeti korištenja prostora".

Tijekom izrade Plana sve planske postavke provjeravane su i prema njihovom utjecaju na lokalitete predložene za zaštitu, ali i na ukupnost staništa Općine. Sa stanovišta zaštite prirode kao najdiskutabilnije ocjenjene su planirane akumulacije i dalekovodi, o čemu će se pri realizaciji morati voditi računa.

Obzirom na dosadašnja iskustva, te Prostornim planom Bjelovarsko-bilogorske županije i ovim Planom evidentirane zaštićene dijelove prirode, Županijska skupština Bjelovarsko-bilogorske županije treba osnovati jednu javnu ustanovu koja bi upravljala svim zaštićenim dijelovima prirode na području

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo
PLAN

4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Županije (obavljala djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenih dijelova i druge djelatnosti utvrđene aktom o osnivanju i statutom).

Planom nije utvrđena obveza izrade nijednog prostornog plana područja posebnih obilježja. Tokom postupka proglašavanja zaštite treba još jedanput preispitati eventualnu potrebu izrade za Zaštićeni krajolik "Lončarica".

4.1.1.2. Kulturna baština

Za potrebe izrade ovog Plana korištena je "Konzervatorska podloga za Prostorni plan Bjelovarsko-bilogorske županije" (Uprava za zaštitu kulturne i prirodne baštine, Konzervatorski odjel Zagreb, Zagreb 2001. godine).

Kulturna dobra zaštićena (registrirana i preventivno zaštićena) i predložena za zaštitu (evidentirana) temeljem odredbi Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara prikazana su na kartografskom prikazu broj 3.1 "Uvjeti korištenja i zaštite prostora-Uvjeti korištenja prostora", te poimence navedena u donjem pregledu.

Pregled spomeničkih skupina inventariziranih na području Grada:
(napomena: kulturna dobra nacionalnog i regionalnog značenja)

KRAJOLICI

Kulturni krajolik

Bilogora - Papuk (regionalno značenje - II. kategorija) evidentirano

SPOMENIČKA PODRUČJA I CJELINE

Arheološki lokaliteti i zone

Dominkovica	Gradina	evidentirano
Grginac	dvorište Milana Grbačića	evidentirano
Grginac		evidentirano
Grginac	zemlja Antuna Remenarića	evidentirano
Grginac	zemlja M. i J. Grbačić	evidentirano
Martinac Trojstveni		evidentirano
Martinac Trojstveni	Krčevina	evidentirano
Veliko Trojstvo	njiva Blažeković	evidentirano
Veliko Trojstvo	Stari brijeg	evidentirano

POJEDINAČNA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

Sakralne građevine

Crkve (župne, parohijske i crkve reformiranih)

Veliko Trojstvo župna crkva sv. Trojstva R 555

Filijalne crkve i kapele

Ćurlovac	kapela sv. Vida	evidentirano
Malo Trojstvo	kapela Sv. Duha	evidentirano
Veliko Trojstvo	kapela M.B. žalosne (na groblju)	evidentirano

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo
PLAN

4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Poklonci, zvonare, kalvarije, raspela, pilovi

Veliko Trojstvo   kapela - poklonac BD Marije   evidentirano

Civilne građevine

Stambene građevine

Župne i parohijske kuće

Veliko Trojstvo   župni dvor   evidentirano

Povijesno - memorijalni spomenici

Veliko Trojstvo   spomen muzej Josipa Broza i etno okućnica   R 466

Sa prostorno-planerskog stanovišta, za prostorni plan ove razine, kao najznačajniji ocjenjen je kulturni krajolik. Shodno tome su sve planske postavke provjeravane i prema utjecaju na isti (naročito pri utvrđivanju građevinskih područja naselja i tretiranju poljoprivrednih površina oko naselja, utvrđivanju koridora značajnije nadzemne infrastrukture, definiranju Odredbi za provođenje,...), što će međutim biti znatno otežano, a obzirom da on nije niti preventivno zaštićen, niti je u Hrvatskoj definirana praksa (pa niti teorija) zaštite kuturnih krajolika.

Izrazitiji sukobi interesa zaštite kulturnih dobara s jedne strane, te vlasnika kulturnih dobara i pojedinih korisnika prostora s druge, a koje treba pokušati definitivno razriješiti tijekom izrade ovoga Plana, opaženi su:

- na području evidentiranog kulturnog krajolika II. kategorije "Bilogora -Papuk" zbog izgradnje potrebnih gospodarskih i infrastrukturnih građevina, te relativno guste izgradnje kljeti i vikendica,
- u praktički svim ruralnim dijelovima Općine (pa tako i na područjima evidentiranog krajolika) zbog bitnih izmjena standarda življenja i načina poljoprivredne proizvodnje, te zanemarivanja tradicijskog graditeljstva (na područjima s negativnim demografskim procesima i zbog zapuštanja i zarastanja u šumsku vegetaciju voćnjaka, vinograda, pašnjaka i drugih poljoprivrednih površina, te nestajanja dijelova pa i čitavih naselja),
- u dijelovima većine naselja zbog diskontinuiteta u povjesnom razvoju, promjena morfologije naselja i neadekvatne izgradnje,
- kod svih pojedinačnih kulturnih dobara, zbog visokih troškova održavanja i nedefiniranih mjera motiviranja vlasnika za provođenje bolje zaštite.

Shodno gore navedenom, nadležni Konzervatorski odjel bi prioriteto trebalo prići preventivnoj zaštiti i registraciji evidentiranog krajolika, te preispitivanju eventualne zaštite pojedinih povijesnih naselja i dijelova naselja (analizi i vrednovanju svih njegovih sastavnica, zoniranju i definiranju konzervatorskih smjernica i mjera uređenja i zaštite), pojedinačnih kulturnih dobara nacionalnog i regionalnog značaja, te drugih, prvenstveno zbog jačeg sukoba interesa, najugroženijih kulturnih dobara. Odredbama za provođenje ovog Plana pokušalo se razraditi sustav najvažnijih mjera zaštite, koje će važiti do proglašenja.

Planom nije utvrđena obveza izrade nijednog prostornog plana područja posebnih obilježja, a tijekom postupka registracije treba još jedanput preispitati eventualnu potrebu istoga za kulturni krajolik II: kategorije "Bilogora-Papuk".

4.1.2. Posebna ograničenja u korištenju

4.1.2.1. Krajobraz

Temeljem raspoloživih podataka i analiza napravljenih u poglavlju A.3.6.2. utvrđeno je da su na vrijednostnoj ljestvici čak i najvredniji krajobrazi Općine relativno nisko pozicionirani, tako da možemo govoriti o:

- jednom ili dva vrlo vrijedna pojedinačna krajobrazna prostora,
- nekoliko uobičajenih autohtonih krajobraza.

Ali na sreću opet i najoštećeniji krajobrazi Općine su relativno "solidni" tako da možemo govoriti tek o:

- nekoliko krajobraza sa vidljivim neusklađenim promjenama i jednom ili dva krajobraza sa velikim neprijatnim izmjenama (lokalnog karaktera),
- nekoliko ranjena krajobraza narušenih odnosa (prvenstveno područja eksploatacije mineralnih sirovina), dok kaotičnih i izrazito odbijajućih krajobraza praktično i nema.

Tijekom izrade Plana sve planske postavke provjeravane su i prema njihovom utjecaju na krajobraz, te se nastojalo planiranim zahvatima u prostoru što manje mijenjati i odgovarajuće vrednovati i obzirno koristiti čitav prostor, a ne samo pojedine iznimne predjele. Sa stanovišta planiranja i zaštite krajobraza najdiskutabilnije ocjenjene su planirane akumulacije i dalekovodi, o čemu će se pri realizaciji morati voditi računa. Krajobraznu osnovu treba što prije izraditi, kako bi se temeljem iste mogli ispraviti eventualni propusti, te započeti sa sanacijom najoštećenijih krajobraza.

Obzirom da je većina pojedinačno vrijednih krajobraznih prostora predložena za zaštitu temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode (zaštićeni krajolici) i Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (kulturni krajolik), te da je shodno svemu naprijed i u glavi A.3.6.2. i C.2.5. navedenom bez Krajobrazne osnove kao osnovne prostorno-planerske podloge teško, ako ne i nemoguće, odgovarajuće vrednovati uobičajene autohtone krajobraze, odrediti i zaštititi najvrijednije, te osmisлити koncepciju integralne zaštite prostora, ovim Planom to nije niti učinjeno.

Odredbama za provođenje ovog Plana pokušalo se razraditi sustav najvažnijih mjera zaštite, koje će važiti do utvrđivanja koncepcije integralne zaštite prostora.

4.1.2.2. Tlo i vode

Na kartografskom prikazu broj 3.2 "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora-Uvjeti korištenja prostora i područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite" prikazana su područja posebnih ograničenja u korištenju obzirom na karakteristike tla te:

- područja najvećeg intenziteta potresa,
- seizmički aktivna područja,
- aktivna i moguća klizišta i odrone,
- pretežito nestabilna područja,
- istražne prostore i lokalitete mineralnih sirovina,
- vodotoke s planiranim kategorijama vode.

Inundacijski pojasevi uz vodne resurse nisu ucrtani zbog nepostojanja dokumentacije o rasprostiranju istih. Širina inundacijskih pojaseva tekstualno je utvrđena Odredbama za provođenje ovog Plana.

Detaljni prikaz ograničenja i smjernice za korištenje područja s posebnim ograničenjima dati su po pojedinim tematskim cjelinama, a najviše problema očekuje se u zaštiti voda, pogotovo do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda.

4.2. POSEBNE MJERE UREĐENJA I ZAŠTITE

4.2.1. Uređenje zemljišta

Obzirom na nedostatne raspoložive podatke i upitne potrebe, rentabilnosti i popratne pojave hidromelioracija poljoprivrednog tla, te utjecaj imovinsko-pravnog statusa i nerješen stav Države prema planskom pošumljavanju dijela poljoprivrednog zemljišta i komasacijama, isto je istaknuto tek kao problem koji treba ubrzano rješavati. Pri tom je potrebno, zbog započetih procesa stihijskog zarastanja poljoprivrednog tla u nekvalitetne šumske vrste, naročito hitno započeti s planskim pošumljavanjem istoga.

Smjernice su dane po tematskim cjelinama. Prilikom planiranja svih zahvata posebnu pozornost treba obratiti na područja posebnih uvjeta korištenja i posebnih ograničenja u korištenju

4.2.2. Uređenje ugroženih područja

Na kartografskom prikazu broj 3.2 "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora-Uvjeti korištenja prostora i područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite" prikazana su područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite obzirom na ugroženost. Obzirom na karakter Općine, posebno su izraženi problemi:

- intenzivne stihijske prenamjene vikendica u obiteljske kuće u pojedinim ulicama za koje su predviđene mjere rekonstrukcije, rekultivacije i preoblikovanja temeljem detaljnog plana uređenja,
- područja cjelina i dijelova ugroženog okoliša;
  - voda i vodotoka (zbog nerješene odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda),
  - divljih i napuštenih odlagališta otpada,
  - napuštenih eksploatacijskih polja.

Detaljni prikaz oštećenja i ugroženosti, te smjernice za korištenje (naročito pri utvrđivanju građevinskih područja i izgradnji građevina) dati su po pojedinim tematskim cjelinama.

4.2.3. Planske mjere zaštite

Planske mjere zaštite odnosno potreba izrade prostornih planova uži područja detaljno su obrađene po pojedinim tematskim cjelinama i u poglavlju 11.1. Odredbi za provođenje.

5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

5.1. PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

Koncepcija prometnog sustava Općine Veliko Trojstvo temelji se na postojećoj infrastrukturi, te sagledavanju potreba na osnovu principa smanjenja troškova odvijanja prometa uz svođenje nepovoljnog učinka na okoliš na minimum.

Prometnu problematiku ovog prostora treba promatrati šire od onog obuhvaćenog ovim Prostornim planom, jer pojedina prometna rješenja zadiru i u druga administrativno-teritorijalna područja.

5.1.1. Ceste

Općina Veliko Trojstvo nema povoljan prometni položaj, jer se ne nalazi na transferzalnim pravcima, poveznicama posavskog i podravskog longitudinalnog smjera. Tek jednim dijelom uz samu općinsku granicu vodi cesta državnog značaja D-43 Bjelovar-Đurđevac. Postojeća cestovna infrastruktura, prvenstveno ceste nižeg ranga (županijske i lokalne) opslužuju glavninu prometa.

Za državnu cestu, te ostale županijske i lokalne ceste, potrebno je osigurati prostorne, tehničke i financijske uvjete za kvalitetno održavanje i potrebna poboljšavanja kako bi se povećala protočnost i sigurnost prometa. Prvenstveno se to odnosi na obnovu kolnika i opreme, modernizaciju i rekonstrukciju, s ciljem dovođenja cesta na višu prometnu i tehničku razinu, koja će udovoljavati potrebama suvremenog cestovnog prometa.

Nerazvrstane ceste, koje su u nadležnosti lokalne samouprave, trebaju u skladu s mogućnostima, a prema programima gradnje objekata komunalne infrastrukture u Općini Veliko Trojstvo, nastojati podići standard korištenja cesta, te posebnu pažnju posvetiti izgradnji nogostupa uz ceste kroz naselja.

5.1.2. Željeznice

Suvremena željeznica ima svoju perspektivu u prijevozu ljudi i roba, naročito na većim udaljenostima. Pretpostavka za to je brz, udoban i točan prijevoz putnika, te primjena integralnog sistema transporta roba, što znači povezivanje cestovnog sa željezničkim prometom, odnosno prilagođavanje teretnih željezničkih kapaciteta kombiniranom prijevozu zbog zahtjeva tržišta za uslugom "od vrata do vrata".

U okviru Strategije prometnog razvitka Države predviđa se izgradnja nove dionice moderne željezničke pruge Gradec-Sv.Ivan Žabno. Time se smanjuje dužina pruge Zagreb-Bjelovar za 12,7 km, a vrijeme vožnje ispod 1,0 sata. Nastavak te nove dionice na moderniziranu prugu Sv.Ivan Žabno-Bjelovar-Kloštar otvara mogućnost tranzitnog prometa Zagreb-Bjelovar-Kloštar-Osijek, odnosno preusmjeravanje dijela putničkog i teretnog prometa, između metropole i podravskog prometnog koridora, te naročito u putničkom prometu bolju vezu sa Zagrebom.

Da bi se Općina Veliko Trojstvo i gravitirajuća privreda uključila u suvremeni promet roba i ljudi tom prugom potrebno je cjelovito uređenje kolodvora i terminala, uvođenje nove tehnologije posluživanja roba i tereta, poboljšanje organizacije upravljanja i rukovođenja svih izravnih i neizravnih procesa proizvodnje željezničkih usluga, zamjena vučnih i prijevoznih sredstava, te kontinuirani rad na povećanju sigurnosti prometa. Na postojećoj trasi pruge uspostavljene cestovne prijelaze, koji su dobrim dijelom nezaštićeni i predstavljaju sigurnosni problem u željezničkom, ali i cestovnom prometu, potrebno je osigurati. Osim toga, aktualni su i drugi problemi željezničkog prometa: deregulacija i liberalizacija željeznice kao državne službe, informatizacija, uvođenje suvremenih tehnologija,

otklanjanje uskih grla itd., a samo rješavanjem ovih problema moguć je povratak roba i putnika u željeznički promet.

5.1.3. Pošta i telekomunikacije

5.1.3.1. Pošta

Poštanske se usluge korisnicima pružaju putem poštanskog ureda koji se nalazi u samom općinskom središtu Velikom Trojstvu koji je sastavni dio Operativne jedinice za koordinaciju i nadzor Bjelovar.

Ne planira se proširenje mreže poštanskih ureda na području Općine Veliko Trojstvo, već samo modernizacija unutar postojećih objekata u cilju postizanja kvalitetnijih radnih uvjeta i većeg standarda usluge.

5.1.3.2. Telekomunikacija

Telekomunikacijske usluge su zahvaljujući nedavnoj modernizaciji dosegle relativno visoki tehnološki nivo koji omogućuje odgovor na većinu zahtjeva korisnika. Poboljšanje se planira dovršenjem izgradnje rezervnog svjetlovoda za zatvaranje petlje Čurlovac-Šandrovac.

Potrebno je nastaviti implementaciju novih dostignuća u telekomunikacijama, te predvidjeti proširenja pristupnih mreža (podzemni kabeli, distributivna kabelska kanalizacija i nadzemni kabeli mjesne mreže) u svakoj ulici i naselju sa rezervacijom koridora s obje strane ulice i priključenjem svih objekata podzemnim ili nadzemnim priključnim kabelima.

U pokretnim komunikacijama oba koncesionara VIPNET d.o.o. i HTMOBILE d.o.o. planiraju u okolici naselja Veliko Trojstvo izgradnju po jedne GSM bazne stanice.

5.2. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

5.2.1. Vodoopskrba

Osiguranje zdrave pitke vode za vodoopskrbu pitanje je opstanka, što znači da je u narednom razdoblju potrebno usmjeriti aktivnosti na:

- razvijanje sustava vodoopskrbe sa ciljem da što prije veći dio naselja dobije vodovodnu mrežu i mogućnost priključivanja domaćinstava na suvremeni vodoopskrbni sustav,
- vođenje stalne brige o zaštiti i eventualnom poboljšanju kvalitete vode,
- istraživanju, osiguravanju i šticećenju ležišta i izvorišta kvalitetne pitke vode za koja se procijeni da su potrebna i eksploatacijski isplativa za vodoopskrbu.

U cilju provođenja prije navedenog na razini Županije izrađena je studija "Planovi razvitka vodoopskrbe u prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije" (Hidroprojekt-ing , Zagreb, 1996. godine) i idejni projekt "Magistralni vodoopskrbni sustav Bjelovarsko-bilogorske županije" (Hidroprojekt-ing, Zagreb, 1999.godine) prema kojoj se etapno prišlo realizaciji vodoopskrbnog sustava na području Županije. Općina Veliko Trojstvo se prema navedenoj studiji nalazi u petoj zoni utjecaja vodoopskrbe, koju karakterizira nepostojanje vlastitih adekvatnih izvorišta pitke vode, neizgrađenost sustava vodoopskrbe i velika disperziranost potrošača po prostoru, te prema kojoj se planira izgradnja magistralnog vodoopskrbnog cjevovoda od Banovog Stola do planiranog magistralnog cjevovoda Bjelovar-Daruvar. Izvedbom navedenih magistralnih cjevovoda osigurala bi se kvalitetnija i sigurnija vodoopskrba Općine.

Lokalna samouprava u svojim programima gradnje objekata komunalne infrastrukture u Općini Veliko Trojstvo planira izgradnju II. faze distributivne mreže vodovoda (djelomično već izvedena) u svim ostalim naseljima, koja nisu obuhvaćena I. fazom (Veliko Trojstvo).

5.2.2. Odvodnja

Odvodnja otpadnih voda na području Općine Veliko Trojstvo je potpuno nerazvijena. Kako je izgradnja infrastrukture u smislu zaštite zdravlja i čovjekove okoline jedan od osnovnih preduvjeta razvoju cjelokupnog gospodarstva, a u svrhu podizanja standarda življenja, rješavanje odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda nameće se kao jedan od prioritarnih zadataka.

U cilju racionalnog rješavanja problematike odvodnje Općine Veliko Trojstvo izrađen je idejni projekt odvodnje cjelokupnog područja. Projektom je koncepcijski riješena odvodnja otpadnih voda naselja Veliko Trojstvo i daje se prijedlog generalnog rješenja odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda ostalog područja Općine. Prema njemu je cijela Općina podijeljena na pet, međusobno nezavisnih sustava odvodnje, što je uvjetovala nepovoljna konfiguracija terena. U prvi kanalizacijski sustav uključena su slijedeća naselja: Veliko Trojstvo, Malo Trojstvo, Dominkovica, Paulovac i Martinac. Drugi kanalizacijski sustav uključuje naselje Višnjevac, treći naselje Čurlovac, četvrti naselje Vrbica i peti naselje Maglenča. Predloženi sustav odvodnje predviđa razdjelnu kanalizaciju za navedena područja. Za prvi sustav predviđena je izgradnja uređaja za pročišćavanje s aktivnim muljem, dok je za ostala četiri sustava predviđena izgradnja i ispuštanje preko sabirnih jama, s time da bi se obrada mulja iz sabirnih jama vršila na uređaju za pročišćavanje u Velikom Trojstvu. Takovo rješenje s obzirom na konfiguraciju terena i disperziranost naselja, prema navedenom idejnom rješenju je ekonomski opravdano u odnosu na izgradnju jedinstvenog sustava s jednim zajedničkim uređajem za pročišćavanje. Za Grginac i Kegljevac, koji zbog nepovoljne konfiguracije i u slučaju Kegljevca zbog rijetke izgrađenosti nisu obuhvaćeni organiziranim kanalskim sustavom, predviđena su individualna rješenja.

Obzirom da je naselje Grginac jedno od četiri naselja na području Općine Veliko Trojstvo sa dobrim razvojnim perspektivama, bilo bi ga poželjno uključiti u jedan od sustava odvodnje.

5.3. ENERGETSKI SUSTAV

Ciljevi i smjernice energetskog razvoja na području Općine Veliko Trojstvo su održavanje postojećih lokacija energetskih objekata kao dobre osnove za širenje i razvitak energetskih i prijenosnih sustava, te njihovo osuvremenjivanje. Izgradnja infrastrukturnih sustava za prienos i distribuciju električne energije postavlja određene zahtjeve i potrebe za prostorom. Zadovoljenje tih potreba treba sagledavati kroz zaštitu i sprječavanje obezvređenja prostora neracionalnim i neusuglašenim iskorištavanjem. Nužno je dosljedno primjenjivati integralni pristup planiranju i razvoju, te nastojati objedinjavati koridore s ciljem da se očuvaju vrijednosti prostora.

5.3.1. Elektroopskrba

Izgrađena elektroenergetska postrojenja dobro pokrivaju sadašnje potrebe konzuma električne energije. Postrojenja treba djelomično rekonstruirati i tekućim održavanjem osigurati daljnje korištenje. Sustav srednjeg napona (10 kV dalekovodi i transformatorske stanice) treba postupno osposobiti za prelazak na 20 kV napon.

110 kV postrojenje

U opskrbi električnom energijom na području Općine Veliko Trojstvo predviđa se u planskom razdoblju izgradnja 110 kV dalekovoda Mlinovac-Virje, koji djelomično prolazi područjem Općine. Osnovna namjena dalekovoda je osiguranje sigurnog plasmana električne energije iz planirane

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo PLAN

5. Razvoj infrastrukturnih sustava

---

hidroelektrane HE Novo Virje u elektroenergetski sustav. Istovremeno se navedenim vodom povezuju tri konzumna područja (Koprivnica, Bjelovar i Virovitica), čime se značajno povećava sigurnost napajanja navedenih područja.

35 kV postrojenje

Radi sigurnosti i stabilnosti opskrbe planira se izgradnja 35 kV dalekovoda koji spaja TS Mišulinovac i TS Bulinac.

10 kV postrojenje

Razgranata mreža 10 kV dalekovoda i transformatorskih stanica TS 10/0,4 čine dobru osnovu za stabilnu opskrbu električnom energijom. Problemi su navedene mreže u nekvalitetnoj izolaciji, visokom izokerauničkom nivou tog područja, nepristupačnosti terena, te relativno zapuštenim šumskim prosjekama, koje predstavljaju poteškoću u opskrbi potrošača zbog nešto dužeg vremena potrebnog za traženje i otklanjanje kvarova. Da bi se smanjili navedeni problemi u budućnosti se planira spajanje 10 kV vodova Šandrovac i Lasovac, koji se napaja iz TS 35/10 kV Bulinac.

Niskonaponska mreža

Situacija na niskonaponskoj mreži je lošija zbog nedovoljnih sredstava za investiranje u nova i u rekonstrukciju postojećih postrojenja. Kako bi se poboljšalo stanje, planira se u rubnim naseljima kao npr. Kegljevac, Dominkovica, Vrbica, Malo Trojstvo, Maglenča i Višnjevac rekonstrukcija i remont (uz ozbiljnija ulaganja) sa interpolacijom novih transformatorskih stanica u postojeću mrežu. Navedenim intervencijama u postojeća elektroenergetska postrojenja rješavala bi se problematika naponskih prilika koja se isključivo odnose na mreže niskog napona.

5.3.2. Plinoopskrba

Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske planira se plinski sustav (75 BAR) za uvoz plina iz Norveške i Rusije, koji djelomično prolazi područjem Općine Veliko Trojstvo u infrastrukturnom koridoru Budrovac-Ivanić Grad.

Sadašnje stanje u opskrbi plinom na području Općine Veliko Trojstvo je dobro, sva naselja su plinificirana.

Veći dio plinske mreže je novijeg datuma, izvedene od kvalitetnog materijala, tako da se može smatrati vrlo sigurnom i nepropusnom. Dionice koje su izvedene od čeličnih cijevi moguće je u budućnosti zamijeniti PHD-om, jer su navedene cijevi već postavljene paralelno čeličnim. Postojeća mreža može zadovoljiti potrebnim tlakom i količinom plina sve sadašnje i buduće potrošače. U cilju poboljšanja kvalitete opskrbe plinom trebalo bi spojiti tzv. krakove, kojih u Općini Veliko Trojstvo ima dosta, u prstenove.

5.3.3. Naftni sustav

Općinu Veliko Trojstvo dobrim dijelom pokrivaju eksploatacijska polja, koja su predmet aktivnosti tvrtke INA-industrija nafte d.d., u cilju pronalaženja i crpljenja nafte i plina. Istraživanja koja su do danas provedena stalno se preispituju i dopunjavaju novim podacima dobivenim istražnim radnjama te se obrađuju studijama isplativosti eksploatacije.

Sadašnje i buduće aktivnosti su usmjerene na održavanje proizvodnje rudarskim radovima u postojećem fondu bušotina, raskrivanjem novih intervala u ležištima s manjim utvrđenim rezervama i lošijim kolektorskim svojstvima.

5.4. GROBLJA

Na području Općine Veliko Trojstvo od 11 naselja groblja imaju 4 naselja. Od tih naselja samo Veliko Trojstvo ima mrtvačnicu, no ta mrtvačnica nema hladnjaču. Problem je što pogrebne povorke državnom i županijskom cestom otežavaju i usporavaju odvijanje prometa. Također, zakonska je obveza da pokojnik određeno vrijeme prije pokopa odleži u mrtvačnici na groblju, pa bi svako groblje trebalo imati mrtvačnicu. Zbog toga se u Čurlovcu, Malom Trojstvu i Višnjevcu planira izgradnja mrtvačnica.

Zbog potpunosti i nedostatka grobnih mjesta potrebno je prema programu uređenja groblja proširiti groblje u Malom Trojstvu i Višnjevcu.

6. POSTUPANJE S OTPADOM

6.1. KOMUNALNI OTPAD

Na području Općine Veliko Trojstvo organiziranim su prikupljanjem komunalnog otpada obuhvaćena sva naselja, ali se u njima otpad prikuplja u samo 45% kućanstava. Sav organizirano prikupljeni otpad odvozi se na uređeno odlagalište, dok se ostali stanovnici naselja "snalaze" tako da otpad odvoze na nekontrolirane dogovorene lokacije ili formiraju brojna manja "divlja" odlagališta. Stoga se, kao prioriteta koje treba riješiti, javljaju problem sanacije takvih nekontroliranih i "divljih" odlagališta i potreba obuhvaćanja svih kućanstava organiziranim prikupljanjem otpada. Na taj bi se način spriječio daljnje zagađivanja i neadekvatno korištenje prostora.

Prikupljanjem i odlaganjem komunalnog otpada na području Općine bavi se "Komunalac" d.o.o., Bjelovar. Sav prikupljeni otpad odvozi se na uređeno odlagalište "Doline" koje se nalazi na području Grada Bjelovara.

U Grgincu se nalazi napušteno odlagalište grada Bjelovara "Grginac". Za odlagalište je napravljen projekt sanacije i odlagalište je zatvoreno, ali nisu provedene zakonom i projektom sanacije propisane mjere, te ovo odlagalište tek treba odgovarajuće sanirati i urediti sukladno postavljenim standardima. Ove mjere treba žurno provesti zbog zaštite podzemnih i površinskih voda od procjednih voda odlagališta, te zaštite svih segmenata okoliša, jer je odlagalište u stanju u kakvom je sada opasan zagađivač okoliša.

Za potpuno sagledavanje problematike važno je da se u domaćinstvima obuhvaćenim organiziranim odvozom (kao i u većini tvrtki) komunalni otpad ne razvrstava, pa na odlagalištu završava i najveći dio otpada sa vrijednim svojstvima (papir, staklo, metalni i biljni otpad,...), te gotovo sav opasni otpad iz kućanstava. Zbog toga bi trebalo razmisliti o pokretanju projekta selektivnog prikupljanja otpada. Pošto se pri ovakvom rješavanju zbrinjavanja otpada radi o većim investicijama, potrebno je utvrditi opravdanost i isplativost svakog rješenja s obzirom na proizvedene količine otpada i cijenu koštanja.

6.2. NEOPASNI TEHNOLOŠKI OTPAD

Zakonska je obveza Županije da na svom području ustroji zbrinjavanje neopasnog tehnološkog otpada. Sadašnjim je načinom zbrinjavanja neopasnog tehnološkog otpada prepušteno proizvođačima otpada da ga sami i zbrinu, što dovodi do stihijskog i neadekvatnog skladištenja i odlaganja. Dok Županija ne osigura provođenje mjera postupanja s ovim otpadom, preporuka je Prostornog plana Županije da se isti odlaže na odlagalište komunalnog otpada.

6.3. OPASNI OTPAD

Na području Općine Veliko Trojstvo nema izrazitih proizvođača opasnog otpada (energetskih postrojenja, crne i obojene metalurgije, prerade nafte, kemijske i farmaceutske industrije i sl.). Registrirane tvrtke u kojima se stvaraju manje količine opasnog otpada same ga zbrinjavaju na propisan način. Međutim, znatne količine neprijavljenog opasnog otpada i gotovo sav opasni otpad iz kućanstava, zbog otežane kontrole i "štednje", te nepostojanja stanovništvu prihvatljivog načina organiziranog prikupljanja manjih količina, zbrinjava na nepropisan i za okoliš štetan način.

Najveći dio opasnog otpada na području Općine čini opasni otpad iz proizvodnje nafte INA-Naftaplina, koji se skladišti i obrađuje na skladištu-odlagalištu pokraj Šandrovca. Sva proizvodnja i postupanje s opasnim otpadom koji nastaje pri proizvodnji nafte pod stalnim je nadzorom nadležnih tijela i zbrinjava se na propisan način.

Prostorni plan uređenja Općine Veliko Trojstvo
PLAN

6. Postupanje s otpadom

Problem zbrinjavanja opasnog otpada trebalo bi riješiti uspostavom planiranih građevina za prikupljanje i za obrađivanje i skladištenje opasnog otpada, koje su planirane (predviđene) Prostornim planom Županije, a koje će omogućiti proizvođačima opasnog otpada da ga adekvatno zbrinu. Do izgradnje ovih građevina opasni otpad, za koji nije organizirano prikupljanje i skladištenje, skladišti se privremeno na mjestu nastajanja, uz provedbu zakonom propisanih mjera zaštite. Problem opasnog otpada koji završava u komunalnom otpadu riješio bi se selektivnim prikupljanjem otpada na način kako je planirano u odjeljku o zbrinjavanju komunalnog otpada.

7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

"Okoliš je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda i more, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek." Okoliš, prirodnu i kulturnu baštinu često je teško, ako ne i nemoguće zasebno razmatrati zbog međusobne isprepletenosti i po definiciji, odnosno zakonskoj regulativi, a posebno utjecaju ljudskih aktivnosti.

U prostornom planiranju kvaliteta okoliša mora biti osnovni kriterij planiranja, odnosno zaštita okoliša je sadržana u načelu integralnog pristupa planiranju i uređenju prostora kao kontinuirana i u svim segmentima prisutna komponenta. Stoga je sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš sadržano u svim dijelovima Prostornog plana uređenja Općine Veliko Trojstvo kroz utvrđivanje mogućnosti i ograničenja korištenja prostora i planiranjem razvoja putem izbora najpovoljnijih opcija.

Glavni cilj zaštite okoliša je očuvanje prostora i dostizanje više razine kakvoće života. Zbog toga je potrebno ustanoviti postojeće stanje okoliša i prirodne baštine, zatečeno stanje prema potrebi sanirati i nove aktivnosti u prostoru usaglašavati s naprednim europskim i hrvatskim zakonodavstvom. Stoga treba težiti s jedne strane ostvarivanju održivog razvitka naselja i kvalitete življenja stanovnika u njima, a s druge strane treba sačuvati i prirodni krajolik, te prirodnu raznolikost pojedinih područja.

Naglasak se stavlja na subjekte koji na bilo koji način koriste prostor kao resurs i svojom djelatnošću vrše utjecaj na okoliš, da se isti dosljedno pridržavaju i provode sve zakonske propise kojima se regulira zaštita prostora i okoliša. Planska usmjerenja nastoje da se sektorski i detaljno jača svaka pojedina kategorija zaštite:

7.1. ZRAK

Na području Općine nema velikih energetske postrojenja, a osnovni energenti u gospodarstvu i domaćinstvima su plin i električna energija, odnosno takozvani čisti energenti. Katastrom emisija u okoliš prati se količina ispuštanja štetnih tvari u zrak iz pojedinačnih ispusta kod svih pravnih i fizičkih osoba koje posjeduju stacionarne izvore. Na području Općine, kao i na području cijele županije potrebno je uspostaviti područne mreže za mjerenje kakvoće zraka.

7.2. VODA

Glavni izvori onečišćenja su otpadne vode naselja i gospodarstva, ispiranje raznim herbicidima i mineralnim gnojivima tretiranih poljoprivrednih površina, te divljih, polulegalnih i napuštenih "odlagališta otpada" i smetlišta, prometnica ili izvanredna zagađenja vezana uz accidente. Najopasnije je ispuštanje opasnih tvari kao što su ulja, teški metali i kemikalije, koje se nekontrolirano bacaju na polulegalna i divlja odlagališta otpada (često uz same vodotoke) i ispiru u tlo i vodotoke.

Zbog zaštite i sprječavanja nepovoljnih utjecaja na podzemne vode i vodotoke potrebno je poduzimati slijedeće mjere i aktivnosti:

- planiranje i izgradnju sustava za odvodnju otpadnih voda naselja treba ubrzati,
- vode koje se iz sustava odvodnje otpadnih voda upuštaju u vodotoke moraju proći predtretman pročišćavanja, a njihov sastav treba pratiti prema Pravilniku o graničnim vrijednostima pokazatelja opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama,
- gospodarski subjekti priključeni na sustav javne odvodnje obavezno moraju vršiti predtretman otpadnih voda (koji će se odrediti prema tehnologiji proizvodnje) prije upuštanja u sustav,
- poljoprivrednu proizvodnju treba prilagoditi uvjetima zaštite, uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrste zaštitnih sredstava i gnojiva, te orijentacijom na proizvodnju zdrave hrane,

- na području Općine potrebno je uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno i sveobuhvatno zbrinjavanje otpada, te organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom,
- divlja odlagališta treba sanirati i spriječiti nastajanje novih,
- potrebno je uspostaviti odnosno unaprijediti sustav praćenja kvalitete voda u vodotocima kako bi se postigla i održala propisana kvaliteta voda i uveo nadzor nad onečišćivačima,
- značajniji naglasak treba staviti na zaštitu vodnih ekosustava, tj. vodnog krajolika, šireg vegetacijskog pojasa uz rijeke i potoke, te preispitati nužnost izvođenja novih regulacija i hidrotehničkih zahvata u tom pojasu.

Postojeće stanje na vodotocima potrebno je poboljšati, usaglašavajući kakvoću vode sa ovim Planom određenom kategorizacijom vodotoka, a zaštita se mora provoditi na svim rijekama i potocima.

7.3. TLO

Imajući u vidu veoma važnu ulogu tla kao jednog od tri sastavna dijela ekosustava (tlo, voda, zrak), treba imati u vidu slijedeće činjenice:

- zaštita tla ima mnogostruki učinak na druge dijelove okoliša,
- tlo je s jedne strane važan životni i gospodarski prostor za njegovo stanovništvo, dok je s druge strane kroz različite zahtjeve u pogledu korištenja tlo ugroženo u njegovoj funkciji,
- tlo kao dugoročni indikator zauzima poseban položaj unutar ekosustava,
- stvaranje novog tla i obnavljanje tla odvija se vrlo sporo,
- ugrožavanje tla proizlazi iz: velikih površina zahvaćenih erozijom, korištenja zemljišta, velikog pritiska za proširenjem naselja, infrastrukturnih mjera, industrije, obrta i dr.

Zaštita tla od onečišćavanja mora se provoditi u funkciji zaštite prirodnih funkcija tla i proizvodnje zdrave hrane, te zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta.

Tlo se onečišćuje na više načina, a zbog zaštite i sprječavanja ovakvih nepovoljnih utjecaja na tlo, potrebno je poduzimati slijedeće mjere i aktivnosti:

- potrebno je dugoročno kvalitativno i kvantitativno osigurati i održavati funkcije tla,
- u poljoprivrednoj proizvodnji treba racionalno koristiti zaštitna sredstva i gnojiva uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrste zaštitnih sredstava, te organiziranjem savjetodavne stručne pomoći u individualnoj proizvodnji,
- spriječiti zagađivanja zraka iz kojeg se štetni spojevi i teški metali talože u tlo, posebice u blizini industrijskih objekata i duž značajnijih prometnica,
- spriječiti zagađivanje voda iz kojih se također štetne tvari talože u tlo, naročito u naplavnim područjima,
- riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda, a naročito gospodarskih subjekata i domaćinstava koji otpadne vode preko propusnih septičkih jama ili upojnih bunara upuštaju direktno u tlo,
- uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno, organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom, te postojeća nekontrolirana i divlja odlagališta sanirati i spriječiti nastajanje novih,
- površine oštećene erozijom i klizanjem potrebno je po mogućnosti što više obnoviti primjenjujući odgovarajuće poljoprivredne i šumarske postupke specifične za pojedine regije ("Pravila dobre poljoprivredne i šumarske prakse"),
- površine koje se više ne koriste (npr. rudne jalovine, odlagališta otpada, klizišta i dr.) potrebno je ponovno obrađivati (rekultivirati),
- spriječiti nepotrebno širenje građevinskih područja i bilo kakvu izgradnju na vrijednijim obradivim tlima (kategorija-ostala obradiva tla),

- preispitati potrebe za hidrotehničkim zahvatima na vlažnim i naplavnim tlima, te potrebe za navodnjavanjem u svrhu poljoprivredne proizvodnje, te njihov utjecaj na očuvanje prirodne ravnoteže u okolišu,
- poduzeti pravodobne mjere za saniranje posljedica mogućih akcidenata koji bi uzrokovali onečišćenja tla (prometne nezgode nakon kojih je u okoliš istekla nafta ili naftni derivati, nezgode pri prijevozu opasnih otpada i sl.),

Tlo je, usprkos različitim onečišćenjima, još uvijek relativno očuvano, posebno u odnosu na tla većine zapadnoeuropskih zemalja, i kao takvo pogodno za proizvodnju zdrave hrane.

7.4. BUKA

Na području Općine nisu provedena značajnija i sistematskija mjerenja razine buke, no i bez toga može se ustvrditi da na području Općine trenutno nema velikih izvora industrijske i komunalne buke. Konfliktne prostori su dijelovi naselja kroz koja prolaze trase državnih i ostalih prometnijih cesta, te područja na kojima su izgrađene pilane i proizvodni pogoni. Konfliktna područja mogu se javiti pri izgradnji bučnih pogona male privrede i obrta u zonama mješovite izgradnje-pretežitog stanovanja.

Za urbana područja i prometne koridore unutar ili uz područja gdje borave ljudi potrebno je odgovarajućom dokumentacijom, sukladno posebnim propisima, utvrditi razine buke koje se ne smiju prijeći. Zone industrijskih postrojenja treba od ostalih odvojiti tamponom zelenila da se smanji širenje buke. Kod izgradnje bučnih pogona male privrede i obrta u zonama mješovite izgradnje - pretežitog stanovanja treba odgovarajućom dokumentacijom, sukladno posebnim propisima, utvrditi razine buke koje se ne smiju prijeći i građevinskim zahvatima spriječiti širenje buke u okoliš.

7.5. OTPAD

S obzirom da okoliš ugrožava neorganizirano i nekontrolirano odlaganje svih vrsta otpada, na području Općine potrebno je uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno i sveobuhvatno zbrinjavanje otpada. Potrebno je sva kućanstva obuhvatiti organiziranim prikupljanjem otpada, te napušteno odlagalište "Grginac" i sva divlja odlagališta sanirati prema zakonskim obvezama. Posebno žurno potrebno je provesti mjere za sanaciju zatvorenog odlagališta "Grginac" prema postojećem projektu sanacije, jer je odlagalište u stanju u kakvom je sada opasan zagađivač okoliša. Trebalo bi razmisliti o pokretanju projekta selektivnog prikupljanja otpada, da se postojeće uređeno odlagalište ne bi nepotrebno punilo korisnim i, što je još važnije, opasnim otpadom iz kućanstava. Nužno je shvatiti da otpad mora proći određeni predtretman prije završnog zbrinjavanja, te da je velik dio otpada iskoristiv. Mjere za organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom obuhvaćaju:

- izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada,
- maksimalno korištenje vrijednih svojstava otpada kada njegov nastanak nije moguće izbjeći,
- sigurno odlaganje neiskoristivog otpada sa svim prethodnim i pratećim mjerama i postupcima osiguranja od bilo koje vrste štetnog djelovanja.

Sve ove mjere sadržane su u zakonskoj regulativi, pa je ovim prostornim planom naglašena potreba njena poštivanja, te uvažavanja načela racionalnog i dobrog gospodarenja prostorom.